

МІНІСТЕРСТВО ОСВІТИ І НАУКИ УКРАЇНИ
ХЕРСОНСЬКИЙ ДЕРЖАВНИЙ УНІВЕРСИТЕТ
Факультет української й іноземної філології та журналістики
Кафедра англійської філології та прикладної лінгвістики

ЗАСОБИ ДИСТАНЦІЙНОГО НАВЧАННЯ
АНГЛІЙСЬКОЇ МОВИ У 7-8 КЛАСАХ ГІМНАЗІЙ

Кваліфікаційна робота (проект)

на здобуття ступеня вищої освіти «бакалавр»

Виконала: студентка 4 курсу 451 групи
Спеціальності: 014.02 Середня освіта
(Мова і література англійська)
Спеціалізація: польська мова
Освітньо-професійної програми:
Середня освіта (Мова і література
англійська)
Долгова Олександріна Ігорівна
Керівник: кандидатка філологічних
наук, доцентка Ткаченко Л.Л.
Рецензент: завідувачка кафедри
англійської мови Херсонського академ.
ліцею ім. О.В. Мішукова ХМР при
ХДУ, учителька англійської мови,
учитель-методист, спеціаліст вищої
категорії Мантула Т.В.

ЗМІСТ

ВСТУП	3
РОЗДІЛ 1. ЗАГАЛЬНА ХАРАКТЕРИСТИКА ДИСТАНЦІЙНОГО НАВЧАННЯ	6
1.1. Визначення поняття, мети і завдань дистанційного навчання	6
1.2. Передумови виникнення дистанційного навчання	13
1.3. Історія розвитку дистанційного навчання	16
РОЗДІЛ 2. ЗАСОБИ І МЕТОДИ ОРГАНІЗАЦІЇ СИСТЕМИ ДИСТАНЦІЙНОГО НАВЧАННЯ	25
2.1. Організація взаємодії між учнями та викладачами	25
2.2. Переваги й недоліки дистанційного навчання у школі	33
2.3. Методи дистанційного навчання англійської мови у 7-8 класах	39
ВИСНОВКИ	45
СПИСОК ВИКОРИСТАНИХ ДЖЕРЕЛ	50
ДОДАТКИ	
Додаток А. Практичні інструменти для проведення дистанційних занять	55
Додаток Б. Розробка уроку з англійської мови для учнів 7-8 класів під час дистанційного навчання	59
Додаток В. Авторський комплект ігор для застосування на уроках англійської мови у 7-8 класах	69

ВСТУП

Актуальність теми обумовлена тим, що сучасні реалії висувають нові вимоги до якості освіти, зокрема, до організації та удосконалення навчального процесу в школах та методичних підходів до навчання учнями англійської мови із застосуванням інформаційно-комунікаційних технологій.

У сучасному світі, де освіта є важливим елементом функціонування та розвитку суспільства, здатність швидко здобувати нові знання та навички стає надзвичайно важливим. В останні роки бурхливий розвиток технологій та Інтернету призвів до багатьох змін у цій сфері. Однією з найважливіших змін є впровадження дистанційного навчання.

Сьогодні пріоритети шкільної освіти мотивують науковців-дидактиків до пошуку нових результативних технологій викладання, які дозволяють досягти більш високих результатів у процесі навчання і виховання. Несподіване масове впровадження дистанційної форми навчання стало справжнім випробуванням для всіх учасників освітнього процесу. Організувати якісне навчання, надихати й стимулювати учнів, долаючи технічні проблеми, виявилось зовсім не простим завданням. Одним із способів вирішення цього питання вважається введення в освітній процес актуальних інформаційних і комунікаційних технологій, що сприяють різноманітності форм і способів навчання та підсилюють активність учнів. За допомогою вищезазначених технологій й реалізується так звана система дистанційного навчання, яка гарантує дітям безпеку в умовах карантину та забезпечує їм безперервність освітнього процесу.

Мета кваліфікаційної роботи – представити нову форму навчання, теоретично та практично аргументувати важливість та ефективність її

методики на основі висвітлення головних переваг впровадження інноваційних технологій в освітній процес.

Для досягнення мети дослідження необхідно вирішити ряд **завдань**, а саме:

- 1) проаналізувати поняття та історію розвитку дистанційного навчання;
- 2) порівняти відомі системи управління дистанційним навчанням;
- 3) розкрити основні переваги та недоліки дистанційного навчання;
- 4) схарактеризувати методи та засоби викладання англійської мови у 7-8 класах під час дистанційного навчання;
- 5) розробити авторську систему вправ та комплект ігор для дистанційного навчання.

Об'єктом нашого дослідження виступає система дистанційного навчання.

Предметом дослідження є сучасні технології, які можуть бути використані для покращення навчання англійської мови у 7-8 класах в умовах дистанційного навчання.

Теоретична база дослідження. У розробку наукових досліджень і введення в педагогічну діяльність ідей дистанційного навчання значний внесок зробили такі вітчизняні та зарубіжні науковці: О. О. Андреев, Є. В. Долинський, Д. Едвардс, М. Робблер, П. В. Стефаненко та А. В. Хуторський. Проблему стану та перспектив розвитку дистанційного навчання, його специфіку, зміст, засоби та принципи організації підіймали у своїх працях Н. В. Жевакіна, Д. Кіген, М. Мур, О. Петерс, П. І. Федорчук та інші.

У процесі написання кваліфікаційної роботи були використані наступні **методи** дослідження: метод аналізу методичної літератури та наукових робіт з проблематики дистанційного навчання, вивчення та узагальнення передового педагогічного досвіду, аналіз програм,

підручників і навчальних посібників, методи спостереження, особисті бесіди з учнями та вчителями, які викладають іноземні мови дистанційно. Наукові результати отримані з використанням методів системного аналізу, моделювання та статистичної обробки інформації.

Практичне значення кваліфікаційної роботи зумовлено можливістю використання її матеріалів студентами при підготовці до практичних занять із методики викладання англійської мови, при розробці навчально-методичних комплексів з англійської мови для дистанційного навчання у ЗЗСО.

Структура роботи. Кваліфікаційна робота складається зі вступу, двох розділів, висновків, списку використаних джерел (46 позицій) та додатків.

РОЗДІЛ 1

ЗАГАЛЬНА ХАРАКТЕРИСТИКА ДИСТАНЦІЙНОГО НАВЧАННЯ

1.1. Визначення поняття, мети і завдання дистанційного навчання

На переконання Р. Фіпса та Д. Мерікотіса: «Важливо розуміти, що означає «дистанційне навчання», оскільки його визначення змінюється так стрімко, як і сучасні технології» [40, с. 11]. У тому ж звіті вони визначили той факт, що велика частина досліджень дистанційного навчання з 1990 року має серйозні методологічні недоліки, і існує «відносна нестача справжніх, оригінальних досліджень, присвячених поясненню або прогнозуванню явищ, пов'язаних із дистанційним навчанням» [40, с. 2]. Ми погоджуємось з дослідниками і вважаємо, що для проведення значущих досліджень необхідна основа низки доцільних визначень.

Дистанційне навчання є достатньо широким терміном як з точки зору її позначення, так і конотації. Залежно від знань, сприйняття та точок зору різні науковці визначають дистанційне навчання по-різному, тому дуже важко дійти до вичерпного визначення, яке охоплює всі його конотації та денотати. Незважаючи на те, що встановити стисле і загальноприйняте визначення дистанційного навчання апріорі неможливо, перелік декількох визначень, запропонованих різними дослідниками щодо різних аспектів дистанційного навчання, дадуть нам вичерпну картину концепції цієї форми організації освітньої діяльності.

Відтак, у даному пункті нашої роботи пропонуємо характеристику терміна дистанційного навчання, його мети та завдання, для того, щоб

надалі краще сформувані загальну основу для обміну ідеями та інформацією, особливо для досліджень та розробок. Визначаючи теоретичні особливості, ми визнаємо, що значення динамічно розвивається і змінюється у міру відкриття нових знань. Проте ми сподіваємось, що наше дослідження може підвищити чіткість загальної термінології для постійних досліджень у галузі дистанційного навчання.

Традиційні або загальноживані визначення навряд чи повністю відображають сучасний досвід дистанційного навчання. Одним із засобів передачі різноманітності досвіду дистанційного навчання є створення нових термінів, таких як онлайн-навчання, електронне навчання та цифрове навчання. Хоча ці вирази все частіше використовуються, дистанційне навчання все ще є основним терміном у наукових роботах.

Як уже було зазначено нами раніше, у наукових працях зустрічається чимало різних дефініцій стосовно дистанційного навчання (ДН), що говорить про розмаїтість поглядів щодо його трактування. З точки зору дидактики, з-поміж цих визначень слід виділити два суттєво відмінних підходи. У першому випадку ДН пояснюють як взаємообмін інформацією між викладачами і тими, хто бере участь у навчанні шляхом електронних комунікаційних мереж чи інших телекомунікаційних методів. Під час такого взаємообміну учасники процесу навчання отримують теоретичний матеріал та перелік різних вправ і завдань для його засвоєння та поглиблення, а вже далі результати своєї праці відправляють викладачу, який надає оцінку якості та рівню володіння матеріалу. У цьому разі, особиста діяльність учня майже не контролюється навчальним закладом. У другому підході, який вигідно вирізняється від попереднього, основою ДН є саме індивідуальна практична та пізнавальна діяльність учнів, що здійснюється завдяки новітньому засобу телекомунікаційного зв'язку. Одним словом, цей підхід спроможний об'єднати комп'ютерні й освітні

технології аби надати більшої інтерактивності взаємодії педагога і студента, а також ефективності процесу здобування знань.

Усе це свідчить про те, що якраз через використання сучасних інформаційних і комунікаційних технологій ДН репрезентує перспективну, гнучку, високотехнологічну та цілісну форму навчання, що поліпшує умови для учнів та пристосована до базового рівня знань і пріоритетних цілей студентів [24, с. 34].

До проблеми дистанційної освіти зверталось чимало авторів: Є. В. Долинський, В. М. Кухаренко, П. В. Стефаненко, П. І. Федорук, О. В. Хуторський та інші. Пропонуємо розглянути низку дефініцій вітчизняних та західних дослідників.

Є. В. Долинський характеризує ДН як вид навчального процесу, під час якого під час навчального процесу якого застосовуються найкращі традиційні та сучасні новаторські засоби, а також форми навчання на основі мобільних і телекомунікаційних технологіях [4, с. 48].

П. І. Федорук визначає ДН як сучасний різновид освітнього процесу, програмні засоби якого дозволяють не втратити цінність та якість традиційних технологій передачі знань і навіть спроможні забезпечити значне підвищення обізнаності та результатів навчання студентів за рахунок використання адаптаційних алгоритмів [26, с. 19], [27, с. 10].

В. М. Кухаренко, науковець, який одним із перших розпочав дослідження ДН в Україні, визначає його як інформаційні технології, які надають учневі загальний обсяг матеріалу, інтерактивну взаємодію з викладачами під час навчання; можливість самостійного опрацювання матеріалу задля його засвоєння та оцінювання знань та навичок учителем у процесі навчання; ДН – набуття знань і вмінь із використанням усіх сучасних інформаційних технологій [13, с. 9].

Досить відома в науковій літературі дефініція ДН описана О. В. Хуторським: ДН – це цифровий аналог очної або заочної форми навчання, що пристосовує традиційні види занять та стаціонарні методи навчання в телекомунікаційні. Дана форма освіти створена задля розв’язання характерних завдань щодо розвитку творчого елементу освіти [28, с. 31].

Західні дослідники також схиляються до думки, що немає одного загальноприйнятого визначення дистанційного навчання. Засновник однієї з теорій ДН М. Мур визначив цей феномен як індустріальну форму викладання та навчання; метод передачі знань, умінь та навичок, який ґрунтується на широкому використанні технічних засобів масової інформації, освітніх платформ, месенджерів з метою високоякісного відтворення матеріалу, який дає змогу вчити велику кількість учнів одночасно, де б вони не знаходились. Тобто науковець пояснив ДН у якості освітньої системи в якій учень є самостійним та відділеним від педагога у часі та просторі [36, с. 23].

М. Робблер та Д. Едвардс визначили ДН у 2000 р. як «здобуття знань та навичок за допомогою опосередкованої інформації та навчання, що охоплює всі технології та інші інтерактивні методи навчання на відстані» [43, с. 192]. На нашу думку, це визначення не розрізняє формальне та неофіційне навчання або різні типи дистанції (часової та фізичної). Я. Магрідж пропонує краще пояснення ДН: «форма навчання, під час якого відбувається відокремлення викладача та учня, а отже використовуються інші засоби комунікації для подолання фізичного розриву – друковане та письмове слово, телефон, комп’ютерна конференція чи телеконференції» [37, с. 313-320].

Д. Кіген рахує, що провідними рисами ДН можна вважати місце знаходження учня (поза навчального закладу) та відсутність міжособистісного спілкування тет-а-тет [33, с. 29].

Тим часом, О. Петерс підкреслює важливість ДН, яке має такі ознаки: безпосередність, новизна, сумісність, пластичність, автономність, дистрибутивність та доступність навчальних програм [39, с. 100].

Варто зазначити, що саме Д. Кіген один із перших визначив з більшою чіткістю поняття дистанційного навчання, використавши такі п'ять компонентів для його пояснення: часткове віддалення («separation») вчителя та учня; вплив освітньої організації; використання телекомунікаційних засобів; двостороння комунікація; участь у найбільш новітній формі навчання [33, с.33].

Відповідно до цього важливо розуміти цілі дистанційного навчання для покращення викладання та навчання як викладачів, так і учнів. Система ДН має на меті виправити соціальну або освітню нерівність та запропонувати можливості, які не передбачаються звичайними навчальними закладами [16, с. 27]. Оскільки деякі учні можуть жити в ізольованих, менш населених або сільських районах і не мати змоги відвідувати уроки, нововведення в освітньому процесі плануються навмисно, щоб доступ до освіти був безперешкодним для всіх верств суспільства [5]. Отже, ДН – це термін, який приймає філософію відкритості та використовує віддалений режим процесу з метою подолання бар'єрів місця та часу.

У тому числі необхідно зазначити, що дистанційному навчанні притаманні й такі традиційні дидактичні ознаки: зміст, методи, засоби, завдання та форми навчання. Поза тим, ДН має також і своєрідні риси, адже воно базується на принципах сучасних науково-технічних освітніх процесах і поширеному використанні телекомунікаційних технологій.

За даними Н. Клокара [10, с. 39] та В. Бикова [13, с. 85-86], актуальними принципами ДН є:

- **Інтерактивність** відіграє вирішальну роль для освітньої діяльності в засобах дистанційної освіти та мотивації учнів до власного процесу навчання.

- **Адаптивність** забезпечує учням свободу вчитися де і коли завгодно у своєму власному темпі.

- **Гуманістичність** вказує на спрямованість розвитку особистості кожного учня, формування загальнолюдських, морально-етичних, духовних цінностей, що гарантували б йому соціальну захищеність, безтурботне та спокійне навчання.

- **Педагогічна раціональність застосування нових інформаційних технологій**, тому що процес удосконалення навичок для активної участі учня в житті інформаційного суспільства залежить від освіти педагогічного колективу, вибору відповідних навчальних програм, а також від розуміння викладачами філософії та стратегії національної програми ІТ-освіти.

- **Вибір змісту освіти**, так як сутність дистанційної освіти має відповідати нормативним вимогам встановленим законодавством та відповідним стандартом освіти.

- **Забезпечення захисту персональних даних** передбачає впровадження захищеної та надійної мережі для конфіденційного зберігання, передавання й використання файлів.

- **Вихідний рівень освіти** передбачає наявність базових знань, умінь, навичок.

- **Доцільність технологій до навчального середовища** означає відповідність та адаптивність новітніх технологій навчання до форм дистанційного навчання.

• **Гнучкість і мобільність** визначається як пропонування вибору в освітньому середовищі, а також налаштування даного курсу відповідно до потреб окремих учнів; впровадження онлайн-платформ та інформаційних технологій, які довершують навчальний процес.

• **Відповідність дистанційного навчання наявним формам освіти** важливе через те, що дистанційне навчання зможе дати необхідний соціальний та економічний ефект за умови, якщо доповнить та інтегрує свої методи й технології в традиційний дидактичний процес.

• **Економічність** забезпечує розсудливе використання матеріальних і грошових ресурсів.

Дидактичні принципи навчання, розроблені багатьма педагогами та методистами і які ми можемо поширити на дистанційне навчання також, представлені в наступній таблиці:

Класичні	Специфічні	
<ul style="list-style-type: none"> ▪ Природовідповідність. ▪ Науковість і доступність. ▪ Наочність. ▪ Свідомість та активність ▪ Системність. ▪ Систематичність і послідовність. ▪ Зв'язок теорії з практикою. 	<ul style="list-style-type: none"> ▪ Інтерактивність. ▪ Адаптивність. ▪ Гуманістичність. ▪ Пріоритетність педагогічного підходу. ▪ Педагогічна доцільність. ▪ Вибір змісту освіти. 	<ul style="list-style-type: none"> ▪ Забезпечення захисту інформації. ▪ Стартовий рівень освіти. ▪ Відповідність технологій до навчання. ▪ Гнучкість і мобільність.

Табл.1.1. Принципи дидактики

Отже, визначення дистанційного навчання ускладнюється, оскільки його розвиток швидко змінився від заочного навчання першого покоління до інтелектуального гнучкого навчання п'ятого покоління. Враховуючи погляди вітчизняних та зарубіжних вчених, можемо охарактеризувати ДН як навчальний процес під керівництвом школи або викладача з використанням технології, яка пов'язує учнів із задалегідь розробленим вмістом. Основними принципами впровадження дистанційного навчання в освітній процес є: адаптивність, гнучкість, інтерактивність та послідовність.

1.2. Передумови виникнення нового типу навчання

У всі історичні періоди освіта відігравала вагомую роль у житті суспільства. Проблема визначення мети, цінності та положення освіти в системі сфер та галузей суспільного життя повсякчас була актуальною. Протягом швидких та глобальних соціально-економічних трансформацій українського народу освіта постає одиницею нових, безперервно зростаючих потреб з боку особистості, суспільства, країни. Ці потреби є головним фактором, двигуном розвитку освітньої системи, а здатність задовольняти їх – найбільш вірогідним показником її стану та спроможності.

Що ж це за запити і яка має бути їх реалізація відповідно з вимогами сучасності; на яких основних принципах повинна базуватись перспективна якісна освіта; і як саме має здійснюватися її розвиток – ось перелік питань, на яких концентрують увагу діячі науки сьогодні.

Панівним принципом розвитку сучасного світу, українського народу зокрема, можна вважати посилення комп'ютеризації та популяризація інформаційно-комунікаційних технологій (ІКТ). Якісний рівень сучасних

мобільних пристроїв та електроніки, безперервне функціонування інформаційних систем, які потрібні для рішення буденних професійних завдань, зобов'язують кожного члена суспільства, як особистості та працівника, пристосуватися до нових вимог стосовно рівня професійної обізнаності, технологічної та інформаційної грамотності [23]. У наш час дипломований фахівець цінується саме вмінням швидко прилаштовуватися в умовах стрімкого модернізування знань та технологій, постійним вдосконаленням своїх професійних навичок та поповненням професійних знань за короткий проміжок часу. Для того, щоб підтримувати техніку на нинішньому рівні, і тим самим давати країні шанс на успішний технологічний стрибок, необхідно збільшити число висококваліфікованих спеціалістів. Але для того, щоб вправно керувати технологічними процесами, людина має їх розуміти [25, с. 96].

Таким чином, прискорення прогресу в сучасному суспільстві зумовлюється та визначається індивідуальними рисами кожної людини, а освіта, як найсприятливіше суспільне явище, постає не лише провідним фактором технологічного й соціально-економічного розвитку населення, але й однією з умов його існування та виживання [23]. Така визначальна роль освіти вимагає від освітньої системи більшої гнучкості, спритності, готовності до змін та спроможності вміло з ними взаємодіяти. Отже, навчання має стати рухомим та безперервним процесом; містити в собі широкий, загальний характер, та поряд з цим бути особистісно-орієнтованим, аби відповідати усім індивідуальним освітнім вимогам учня або студента. Сьогодні освіта повинна впливати на інтелектуальний, культурний, творчий, психологічний, фізичний розвиток особистості, та спонукати її до рішучих дій, до незалежності, цілеспрямованості, відповідальності, самодисципліні безпосередньо через знання. Деякі антропологічні засади стосовно освіти мають бути

переглянути. Так як освічена людина – це не стільки «людина, яка знає», скільки людина, яка має власне світосприйняття, підготовлена до життя, самостійна у думках та вчинках, така, що вміє мислити чітко й послідовно, здатна до концептуалізації та вирішення складних проблем сучасного буття. Освітні заклади зобов'язанні створювати всі умови для виховання вільної цілісної особистості, для формування її мисленнєвих процесів, комунікативних навичок та практичних дій. На думку А. А. Андрєєва лише такі зміни основних положень освіти допоможуть системі миттєво та правильно реагувати на потреби людини, суспільства та держави [1, с. 35].

Звичайно, для того, щоб впровадити всі ці зміни в освітню програму необхідно здійснити реалізацію вищезазначеного саме на базі прогресивних інноваційних технологій. Незважаючи на здебільшого негативний досвід інформатизації, який має незворотні соціальні наслідки, сучасні інформаційні технології здатні допомогти освіті вийти на новий щабель розвитку та створити додаткові, доступні всім, платформи для вільного та швидкого розповсюдження знань та користування ними [2, с. 14]. У цьому аспекті питання розвитку системи дистанційної освіти викликає особливий інтерес.

Повсюдність інформаційних технологій безумовно вплинула майже на всі аспекти нашого життя: на те, як ми працюємо, взаємодіємо з іншими, аналізуємо та ділимося інформацією, розважаємось та відпочиваємо. Ми поступово переходимо від індустріального суспільства до інформаційного суспільства, або іншими словами, переходимо від фізичного світу до віртуального світу. Щоб увійти в інформаційний вік та налагодити краще та ефективніше життя в інформаційному суспільстві, ми повинні знати та розпізнавати його характеристики. Згідно з поглядами О. І. Щербака постійний розвиток ІКТ вимагає, щоб усі громадяни мали необхідні навички для використання цих технологій та доступу до

інформації для ефективного функціонування особистості в інформаційному суспільстві [29, с. 73]. Електронна еволюція або е-революція стали свідками електронної пошти, електронної комерції, електронного уряду та тепер електронної освіти.

Отже, у наслідок того, що дистанційне навчання є фактором, що сприяє соціальному та економічному розвитку держави та її громадян, увага до нього неухильно зростає у всьому світі, новий тип навчання поступово стає важливою частиною освітньої системи як у розвинутих, так і в країнах, що розвиваються. Глобалізація дистанційного навчання надає країнам багато можливостей для реалізації їх загальноосвітніх цілей. Зростаючі потреби в постійному вдосконаленні та перекваліфікації навичок та технологічний прогрес призвели до вибуху інтересу щодо дистанційного навчання. З погляду на перспективи розвитку держави та забезпечення її конкурентоздатності на ринку освітніх послуг, все більшого впровадження в освітній процес набуває саме віддалений тип навчання.

1.3. Історія розвитку дистанційного навчання

У наш час нікого не дивує використання сучасної форми навчання, якою є електронна освіта. Однак ми повинні усвідомлювати, що електронне навчання – це значний прогрес у галузі науки, який дає нам багато можливостей. Електронне навчання, або так звана Інтернет-освіта, була створена завдяки зближенню двох освітніх напрямків: дистанційного навчання та використання технологій у класі.

Використання технологій у навчанні має порівняно довгу історію, що почалася кілька століть тому з крейди та дошки, а потім значно просунулася за допомогою різних освітніх методів, таких як магнітофони, проектори, фільми, відеокасети та комп'ютери. Усі ці прилади дозволили

учням побачити ілюстрації й приклади висвітлюваного матеріалу та краще зрозуміти інтерпретацію вчителя. Інтернет увійшов до навчальних кабінетів як ще один із серії технологічних засобів навчання. Але, на відміну від попередніх технологій, створення навчальних матеріалів на основі Інтернету набагато простіше і дешевше. Не викликає жодних сумнівів, що саме застосування комп'ютерів під час навчання значно спростило процес отримання знань. Використовуючи заздалегідь підготовлені навчальні програми та матеріали, викладач навіть не повинен бути присутнім у класі, бо контроль за процесом навчання передається здобувачу освіти.

Перші новини про дистанційне навчання з'явилися в 1728 році. Саме тоді в газетах Сполучених Штатах публікується оголошення про відкриття заочного курсу. Метою курсу було надсилання конкретних навчальних матеріалів поштою (між викладачами та студентами). У 1840 році з'являється та стрімо розвивається завдяки Ісаку Пітману новий метод – мовні та дистанційні стенографічні курси [17, с. 9]. Завдання студентів складалося з копіювання фрагментів Біблії за допомогою скороченого методу та відправлення їх поштою для оцінки. У 1852 році брат Ісаака, Бенн, запровадив подібну систему в Сполучених Штатах, і його курси були перекладені на кілька мов [18, с. 114].

Перша поштова марка була випущена в Англії у 1840 р. [20], а вже у 1858 році Лондонський університет стає першим університетом, який пропонує дистанційні навчальні програми та дозволяє студентам на всіх рівнях академічних ступенях та спеціальностей (окрім медицини) здавати іспити незалежно від засобу отримання знань, включаючи заочне навчання або ж самонавчання [18., с. 114]. Цей процес тривав до того моменту, коли у 1950 р. запровадили обмеження щодо інженерних спеціальностей та фармацевтики.

Кілька значних зрушень сформували та просунули дистанційне навчання вперед з кінця 1800-х років. У 1873 р. Анна Еліот Тікнор в Бостоні, штат Массачусетс, створила офіційну заочну освітню програму під назвою «Товариство заохочення домашнього навчання» [17, с. 12]. Тоді університет Квінсленда в Австралії заснував у 1911 р. свій відділ заочного навчання, який також спирався на поштову систему [9]. Однак складність цих методів полягала в тому, що вони є односторонніми формами спілкування. Школярі не мали змоги проконсультуватися з вчителями чи взаємодіяти з іншими студентами, оскільки все трансливалось безпосередньо до них.

Із часом технологічні досягнення відігравали вирішальну роль у дистанційній освіті. Запровадження радіо дозволило університетам передавати студентам інформацію та курси. Згідно з цією інфографікою, у 1922 році «Пенсільванський державний коледж став першим коледжем, який трансливав курси через радіомережі» [45, с. 267].

Утвердження сучасної програми університетів дистанційного навчання на Заході прийшлося на 70-ті роки ХХ століття. Мова йдеться про автономні заклади вищої освіти, які на свій розсуд розробляють та опрацьовують комплекс навчальних курсів з найрізноманітніших предметів та ступенів, включаючи ступінь бакалавра, магістра та доктора наук, які здатні утворити цілісні друковані підручники з кожної дисципліни, й мають можливість надати студентам безперервну освітню підтримку та координаційний зв'язок.

Втім, переломним моментом в історії дистанційної освіти прийнято вважати заснування Британського університету в 1969 році. Відкритий Університет З'єданого Королівства Великобританії був першим закладом, орієнтованим виключно на дистанційну освіту, який інтегрував усі

доступні на той час технології. Згодом його вплив на розширення доступу до якісної університетської освіти швидко поширився по всьому світу [3].

Британський уряд забезпечив значне фінансування цього перспективного освітнього проекту. Значущість Британського відкритого університету полягає в тому, що він створив новий спосіб навчання. Вперше він об'єднав авторів, педагогічних та технологічних експертів, які заздалегідь підготували високоякісні матеріали із вбудованими механізмами взаємодії між викладачами та студентами. Крім цього, було створено всі відповідні навчальні плани, програми з дисциплін та навчальні видання з методики їх викладання. На цій підставі почав свою діяльність Відкритий Університет З'єданого Королівства Великобританії і Північної Ірландії, що на сьогодні займає лідируючу позицію у відповідній сфері та постійно розвивається, використовуючи передові технології [6, с. 136]. Не дивлячись на те, що інституційна структура Відкритого університету відрізнялася від структури інших університетів, він зміг почати пропонувати якісні курси освіти на відстані за розумними цінами.

На сьогоднішній момент Відкритий університет Великобританії є найбільшим академічним закладом у Сполученому Королівстві (і один з найбільших у Європі), у якому станом на 2020 рік навчаються понад 175 000 студентів, у тому числі 25 000 із 157 країн. Від самого початку його заснування та діяльності близько двох мільйонів людей у всьому світі досягли своїх навчальних цілей, пройшовши підготовку на основі запропонованої Відкритим університетом моделі електронного навчання [38]. Разом з класичними формами заочного навчання ця модель передбачає методику використання мультимедійних технологій, включаючи телебачення та листування, індивідуальну роботу та допомогу викладачів, а в окремих випадках – створення навчальних сесій протягом деякого часу в спеціалізованому учбовому центрі.

Британський віртуальний університет відкритої освіти суттєво змінив сучасну концепцію вищої освіти в суспільстві. Хоча за ці п'ятдесят років світ пройшов довгий шлях, його основоположні принципи залишаються незмінними: бути відкритими для людей, місць, методів та ідей. Для вступу до Відкритого університету, метою якого є розширення можливостей отримання освіти для всіх, немає ніяких академічних передумов. На цьому тлі він сприяє освітнім можливостям та соціальній справедливості, надаючи високоякісну освіту всім, хто бажає реалізувати свої амбіції та потенціал.

У перші роки існування освітня діяльність Відкритого університету піддавалася різкій критиці з боку суспільства. Нині його діяльність високо оцінена як у Великобританії, так і за її межами. Завдяки академічним дослідженням, гнучким стандартам, педагогічним інноваціям та співпраці він є світовим лідером у розробці, змісті та забезпеченні відкритого та дистанційного навчання. Його ідея та структура виявилася настільки ефективною, що була запозичена ледве не всіма ведучими університетами світу [6, с. 137].

За два десятиліття після відкриття Британського відкритого університету в 1969 році в Європі було засновано чотири відкритих університети, а в країнах світу – понад 20. Протягом наступних років спостерігався значний зріст. У Сполучених Штатах до середини 1980-х років на курсах дистанційної освіти, що викладаються в університеті, навчалася понад 300 000 студентів [12]. Університети, відкриті донині, приносять багато переваг своєю діяльністю і є цінним доповненням до традиційної університетської моделі.

В. М. Кухаренко у співпраці з іншими авторами розділив історію розвитку дистанційного навчання в Україні на три етапи інновацій: (1) листування; (2) пошта, телебачення, радіо та супутник; (3) Інтернет та

Всесвітня павутина [14, с. 8]. Відповідно до цього, перший етап складався з друкованих заочних курсів, які використовувались з кінця 1920-х років. На другому етапі, який розпочався в 1980-х роках, використовувались нові технології, що поєднували телебачення, радіо та телефон. Попереджуючи настання третього етапу, українські вищі навчальні заклади зараз впроваджують технології Інтернету та Всесвітньої павутини у свої навчальні процеси у відповідь на нові потреби студентів, які навчаються на денній та заочній формах навчання, а також для студентів, які навчаються в країні на дистанційному навчанні [14, с. 9]. Популяризація Інтернету призвела до справжнього прориву в дистанційному навчанні, оскільки це забезпечило найвищий рівень взаємодії та глобальної комунікації.

Прийнято вважати, що піднесення розвитку віддаленої форми навчання в нашій країні сталося набагато пізніше, ніж в інших європейських країнах, і його становлення відбувалося в умовах невисоких показників рівня інформаційно-технологічного забезпечення, невеликої кількості шкіл спроможних забезпечити учнів необхідним комп'ютерним обладнанням, та недосконалістю спеціалізованих методик викладання в рамках дистанційної освіти [8, с. 103]. Теоретичні, практичні, технічні й соціальні аспекти дистанційної освіти потребують удосконалення. Число наукових центрів та освітніх закладів України, що жваво опрацьовують або застосовують належні навчальні програми дистанційного навчання, доволі невелике [6, с. 138].

Одним з перспективних методів підвищення рівня освіти є впровадження інноваційних технологій, що підтримують ініціативи дистанційного навчання, однак до 2000 року в Україні не існувало законодавчих положень про навчальні заклади щодо реалізації ініціатив дистанційного навчання. Ця ситуація змінилася влітку того ж року з підписанням законодавства, покликаного сприяти розвитку дистанційної

освіти: «Указ Президента України: Заходи щодо розвитку національного компоненту Інтернет-глобальної інформаційної мережі та забезпечення широкого доступу до цієї мережі в Україні» та наказ Міністерства освіти і науки України «Про створення Українського центру дистанційної освіти» [11]. У зв'язку зі створенням Українського центру дистанційного навчання в Національному технічному університеті в Києві та Міжнародного фінансового університету основною метою цього законодавства було створення життєздатної системи варіантів дистанційної освіти на вищому рівні в країні відповідно до мандат Національної програми інформації.

Крім того, постановою Кабінету Міністрів України № 1494 від 23 вересня 2003 р. була затверджена «Програма розвитку системи дистанційного навчання на 2004-2006 рр.» [22]. Прийняття нового «Положення про дистанційне навчання», переглянуте у 2013 р. [19] та визнання дистанційної освіти в новій редакції Закону «Про вищу освіту», переглянутого в 2018 р. [21]. має важливе значення для розвитку дистанційного навчання в Україні.

Під дистанційним навчанням розуміється індивідуалізований процес набуття знань, умінь і методів пізнавальної діяльності людини, який відбувається переважно через опосередковану взаємодію віддалених учасників навчально-виховного процесу в спеціалізованому середовищі, що функціонує на основі сучасних психолого-педагогічних та інформаційно-комунікаційних технологій [19].

Як уже вказувалося раніше, існує три основні етапи розвитку ДН в її історичному генезисі:

Протягом *першого етапу* розвитку дистанційної освіти в 2001 році було:

- сформовано організаційну структуру системи ДН;
- розроблено правові норми й основи ДН;

- створено матеріально-технічний фундамент обласних та територіальних центрів ДН;

- визначено принцип фінансування системи ДН;
- втілено експериментальні проекти впровадження ДН.

Під час *другого етапу*, що датується 2002–2003 рр., було виповнено:

- всеосяжне використання й введення ДН як форми навчання, еквівалентної традиційній формі;
- становлення плану мультиканального фінансування фізичних і юридичних осіб системи ДН;
- створення й реалізація системи пільг щодо послугування комп'ютерними мережами та телекомунікаційними платформами для здобувачів ДН;
- розроблення програми ліцензування, атестації й акредитації закладів ДН;
- інтеграцію системи ДН України у всесвітню систему.

Організаційні-технічні заходи щодо вдосконалення системи ДН в Україні та її структури на поточному, *третьому етапі* включає:

- Раду з питань моніторингу розвитку дистанційної освіти при Кабінеті Міністрів України;
- Координаційну раду Міністерства освіти й науки України з питань дистанційної освіти;
- Український центр дистанційної освіти;
- обласні центри ДН у Харкові, Львові, Одесі, Донецьку, Дніпропетровську, Хмельницькому;
- територіальні центри ДН;
- навчальні центри ДН за напрямками фахової підготовки;
- науково-методичні комісії за напрямками діяльності системи ДН [7].

Наразі Департамент вищої освіти Міністерства освіти і науки України приділяє особливу увагу питанням регулювання та організації дистанційної освіти. Однак, не дивлячись на низку освітніх заходів, протягом багатьох років в Україні не існує однозначної ідеї дистанційного навчання. Причинами цього є різні підходи до його організації у навчальних закладах, відсутність єдиної концепції та стандартів [8, 102]. Дистанційне навчання в Україні впроваджується вже більше двадцяти років, а технології дистанційного навчання застосовуються у більшості українських вищих навчальних закладів, проте необхідність та доцільність впровадження та розвитку дистанційних технологій досі є сумнівними як для викладачів, так і для здобувачів освіти.

РОЗДІЛ 2

ЗАСОБИ І МЕТОДИ ОРГАНІЗАЦІЇ СИСТЕМИ ДИСТАНЦІЙНОГО НАВЧАННЯ

2.1. Організація взаємодії між учнями та викладачами

В останні роки бурхливий розвиток технологій та Інтернету призвів до багатьох змін в освіті. Однією з найважливіших з цих змін є форма дистанційного навчання. Дистанційне навчання, яке використовується для визначення освіти, де викладачі та учні є віддаленими один від одного, не є новою концепцією; однак нові технології сприяють навчанню на основі Інтернету, а, отже, збільшують його популярність. У результаті технічних розробок освітні установи почали стрімко використовувати веб-системи дистанційного навчання для забезпечення гнучкої освіти, яка не залежить від часу та місця.

Крім того, трансформація системи освіти стала також результатом надзвичайно швидкої адаптації процесу вчення до умов пандемії коронавірусу. Перехід до ДН можна розглядати як перехід системи освіти до нового кризового стану, що характеризується зникненням певної кількості елементів системи та зміною її інтегральних характеристик. Для багатьох навчальних закладів це абсолютно новий спосіб навчання, який їм довелося прийняти.

Фізичні контакти між учасниками процесу повністю припинились, операції з паперового документообігу та більшість операцій, пов'язаних з передачею аналогової інформації у формі письмового та усного мовлення, зникли. Однак, збільшився обсяг обміну інформацією в цифровому вигляді:

електронна пошта, месенджери, соціальні мережі, спеціальні комунікаційні та освітні платформи.

У цьому пункті ми розглянемо всі широко використовувані та відомі системи управління навчанням та включимо їх детальний аналіз, щоб допомогти навчальним закладам обрати правильну освітню платформу для своєї діяльності під час дистанційного навчання.

Загалом, дистанційне навчання здійснюється у двох режимах: синхронному (всі здобувачі освіти одночасно беруть участь у заняттях) та асинхронному (дає учням свободу взаємодії з матеріалом та викладачем у зручний для них час). Головними відмінностями між синхронними і асинхронними освітніми середовищами є миттєвий обмін повідомленнями та швидкий зворотний зв'язок. Асинхронний режим не дає можливості такого типу взаємодії, натомість він не вимагає одночасної участі всіх учнів у класі, що робить його більш гнучким [15, с. 42-44].

Прикладами синхронної системи дистанційної освіти є такі мультимедійні компоненти, як відео-, аудіо-конференції, групові чати у прямому ефірі та онлайн-заняття, на яких потрібно бути присутнім у режимі реального часу.

Поширені методи асинхронного навчання в Інтернеті включають модулі уроків, що проводяться самостійно: перегляд попередньо записаного відео-контенту, віртуальних бібліотек, конспектів лекцій, використання онлайн-дошки обговорень, електронної пошти або платформи соціальних мереж.

Розглянемо більш детально основні засоби онлайн-комунікації, які можуть застосовуватися школами під час дистанційного навчання.

Відеоконференції – це синхронний метод зв'язку між двома або більше користувачами незалежно від їх місцезнаходження, який дозволяє передачу аудіо- та відеовмісту в режимі реального часу. Відеоконференції

вважаються набагато ефективнішими, ніж аудіоконференції, бо всі залучені сторони можуть бачити вираз обличчя та мову тіла, що є важливими складовими спілкування. Окрім звукових та візуальних передач, спільні технології відеоконференцій можуть бути використані для відображення наочного матеріалу.

Онлайн-чат належить до двостороннього інтерактивного обміну в Інтернеті. Цей метод сприяє обговоренню в режимі реального часу та забезпечує безпосередній зв'язок між учнем та вчителем, що призводить до швидкого прогресу поточного уроку та глибшого розуміння матеріалу. Існує декілька видів чатів: текстовий, голосовий, аудіо-, відео чат. Найбільш вживаний – текстовий чат. Голосовий чат – це телекомунікація, яка здійснюється за допомогою технологій передачі голосу, що є ключовим моментом у вивченні будь-якої іноземної мови. З метою вдосконалення освітнього процесу можна запросити до чату носіїв мови. Це гарна можливість для учнів подолати мовний бар'єр, підвищити рівень володіння мовою та покращити розуміння мови на слух.

Електронна пошта – одна з найперших і найпопулярніших форм спілкування онлайн, яка дозволяє учасникам освітнього процесу надсилати текстові або мультимедійні повідомлення через Інтернет. У системі освіти це доволі швидкий, економічний та ефективний канал зв'язку між учнями, вчителями та батьками.

Месенджери та соціальні мережі – це сервіси, що використовується для обміну миттєвими повідомленнями, фотографіями, аудіо- та відеозаписами. Для дистанційної освіти інтерактивний характер соціальних медіа має такі переваги, як: доступність та простота у використанні, збільшення комунікабельності, швидкий обмін інформацією, організація закритих груп, спільнот і чатів, проведення обговорень завдань, співпраця над проектами.

Онлайн-дошка може стати чудовим доповненням до дистанційного навчання, компенсуючи недостатню взаємодію базового програмного забезпечення відеоконференції. Whiteboard-проект дозволяє учням та викладачам відтворювати досвід справжньої дошки в Інтернеті на нескінченному полотні. Платформа пропонує бібліотеку фігур, маркерів та готових шаблонів, які можна використовувати для створення вмісту, тобто діаграм, плакатів, візуалів, відео- та аудіодоріжок, або навіть для відображення додаткових документів. Поза тим, програма оцифровує створений вміст, що полегшує кожному доступ до нього в Інтернеті зі свого особистого пристрою. У режимі реального часу викладачі та учні можуть працювати одночасно на одному полотні, завантажувати навчальні матеріали або результати роботи, розміщувати примітки та відстежувати зміни, подібно до інтерактивних методів традиційних уроків. Більш просунуті онлайн-дошки пропонують функції чату, аудіо-, відеоконференцій та застосування інших програм. Наприклад, викладач може відкрити Word на своєму комп'ютері та мати можливість відображати його на віддаленому пристрої учня, що дозволяє йому також вводити дані та вносити зміни.

Так само, як у фізичному класі, де всі взаємодії відбуваються за допомогою дошки, онлайн-дошка дозволяє: зробити онлайн-уроки більш інтерактивними, написати, намалювати та візуалізувати матеріал на полотні під час пояснення, заохочувати учнів до активної участі та співпраці, відображати презентації, плакати та інші дидактичні матеріали під час уроку.

Переваги онлайн-співпраці через чати або онлайн-дошки полягають у тому, що спілкування відбувається синхронно, а реакції учнів – негайні. До недоліків можна віднести необхідність використання подібного програмного забезпечення на обох сайтах та вимогу заздалегідь

запланувати взаємодію. Крім того, кількість учасників може бути обмежена для одночасної співпраці.

У наші дні якість програмного забезпечення системи дистанційного навчання (СДН) настільки покращилась, що зростаюча кількість шкіл та вищих навчальних закладів використовують її для оптимізації середовища викладання та навчання. У цьому пункті нашої роботи ми також порівняємо дві найпопулярніші на сьогодні системи організації дистанційного навчання – Google Classroom та Moodle за такими категоріями: простота використання, універсальність, функціональність та недоліки платформ. Хоча ці дві системи виконують подібні цілі, їх аналіз допоможе нам зрозуміти різні підходи до онлайн-навчання.

Google Classroom – це проста і зрозуміла в інтерфейсі система управління навчанням, яка спрямована на спрощення створення, розподілу й оцінювання завдань та залучення учнів до занять у період дистанційного навчання. Додаток розроблений, щоб допомогти учням та викладачам спілкуватися, співпрацювати, організовувати та керувати науковим процесом. Платформа була представлена частиною набору програм Google for Education 12 серпня 2014 року.

Слово Moodle розшифровується як «Modular Object Oriented Dynamic Learning Environment» (Модульне об'єктно-орієнтоване динамічне навчальне середовище). Система також забезпечує платформу для електронного навчання, де студенти можуть отримати доступ до набору інструментів, ресурсів та курсів у будь-який час і де завгодно. Викладачі використовують Moodle для публікації завдань, створення тестового опитування, проведення уроків, управління дискусіями, надання відгуків та виставлення оцінок. Перша версія Moodle була випущена 20 серпня 2002 року.

Категорія 1: Простота використання

Простота використання платформи СДН – одне з найважливіших факторів при виборі системи управління навчанням. Філософія Google полягає в раціоналізації, надзвичайно простотою використання, швидкості та ефективності, тому, якщо школа зареєстрована на пакет Google Suite, будь-який вчитель може створити обліковий запис і майже відразу ж розпочати обмін матеріалами, книгами, завданнями з учнями. Moodle трохи складний для розуміння через його незграбний інтерфейс. Але його можна вдосконалити, використовуючи широкий вибір безкоштовних або платних тем Moodle та форматів курсів на власний вибір.

Категорія 2: Універсальність

Google Classrooms – має абсолютно всі базові інструменти для якісного дистанційного навчання. Уся необхідна інформація зберігається на Google Drive, документи створюються в Google Docs, презентації можна зробити за допомогою Sheets і Slides, тестове опитування в Google Forms, а планування, яке робить учнів більш організованими, можна створити в Google Calendar. У Google Classroom спілкування обмежується формою коментарів. Вчителі можуть швидко побачити, хто виконав чи не виконав роботу, і забезпечити прямий відгук у реальному часі та оцінки безпосередньо в Google Classroom. Щодо завдань, то існують два типи коментарів (загальнодоступні та приватні). Приватні коментарі бачить лише учень і викладач. Також за допомогою поштової скриньки Gmail можна надсилати електронні листи окремим особам або всім учасникам. Крім цього, існує автономний доступ до інформації: навіть якщо учень тимчасово не має підключення до Інтернету, він все одно може ознайомитися з новими матеріалами. Але, незважаючи на всі переваги платформи, в Google Classrooms не вистачає автоматизованих серверів та захисту даних, індивідуальних модифікацій та додавання власних плагінів

будь-якого типу. Moodle, з його величезним та чудовим співтовариством розробників, партнерів та користувачів, має сотні додаткових функцій, які можна застосовувати відповідно до будь-яких потреб.

Категорія 3: Функціональність

Хоча в попередній категорії нашого аналізу функції двох платформ уже були коротко описані, ми все ж маємо намір розкрити їх більш детально у зіставленні та порівнянні. Відібравши ключові особливості обох СДН, ми провели двосторонній аналіз їх стану й перспектив та дійшли певних висновків. Moodle має безліч додаткових функціональних можливостей, а також містить все, що школі знадобиться в довгостроковій перспективі. Оскільки платформа пропонує найбільшу модульну надійність та підтримує безліч інструментів для створення вмісту, учителі мають можливість розробляти всю навчальну програму з нуля. Moodle також надає батькам доступ до оцінок, хоча це завдання і вимагає певних зусиль з боку викладача або адміністратора. Не дивлячись на те, що Google Classroom практично не здійснює високорівневий контроль за роботою учнів в режимі реального часу, він може регулярно інформувати батьків та вчителів про їх успіхи. Аналогічним чином школи так само мають можливість створити власний обліковий запис Google Apps for Education, щоб повністю керувати навчальним процесом.

У зв'язку з тим, що функціональність Moodle набагато вища за Google Classroom, він дозволяє завантажити безкоштовні плагіни для комунікації з учнями у форматі аудіо- та відеоконференцій. Google Classroom, у свою чергу, вбудований в Google Workspace платформу, яка безперебійно працює з такою програмою, як Google Meet, надає можливість проводити відеоконференції, створювати віртуальні класи та відображати готові презентації. Хоча обидва вони можуть

використовуватися повністю незалежно один від одного, інтеграція цих двох інструментів спрощує спілкування та економить час викладачів.

Категорія 4: Недоліки платформ

Системи мають певні переваги й широко використовуються багатьма освітніми установами, однак, це не виключає наявності в них проблем і недоліків. Вважаємо, що для об'єктивної оцінки двох платформ важливо їх перелічити.

Першою негативною ознакою Google Classroom повинна бути простота програми, що є як сильною, так і слабкою стороною, залежить від способу її використання. Порівняно з Moodle його функції дуже обмежені, курси позбавлені можливості тестування, вдосконалених дискусійних форумів та багатьох інших інструментів. Але, завдяки повному взаємозв'язку з обліковим записом Google, учасники освітнього процесу мають достатньо механізмів для подолання цих проблем. Відсутність форуму можна замінити повідомленнями та коментарями, опитування можна створити за допомогою Google Forms, а скориставшись безкоштовним доповненням Google Flubaroo легко зробити прості тести з автоматичним оцінюванням. Другою – труднощі взаємообміну. За механізмом Google Class, учні не можуть ділитися своєю роботою з однокласниками, поки не стануть власником цього документа. Вони повинні потребувати схвалення, навіть якщо хочуть поділитися своїми завданнями з іншими товаришами.

Moodle – дуже надійний і водночас складний інструмент. Він пропонує стільки функцій і опцій, які можуть навіть заплутати користувачів. Подібним чином, система повинна бути принаймні мінімально представлена учням, навіть якщо вони мають доступ до значно меншої кількості функцій, ніж викладачі. Оскільки Moodle є відкритим кодом і його можна безкоштовно завантажити, витрати школи на СДН в

основному стосуються впровадження та управління ІТ-технологіями (не виключено, що для його підтримки знадобиться постійний експерт з розробки Moodle), а не щорічної передплати на оновлення програмного забезпечення.

Отже, результати нашого аналізу показали, що платформи Moodle та Google Class стали чудовими помічниками в організації дистанційного навчання в сучасних реаліях. Обидва претенденти різняться між собою своєю місією: один має на меті допомогти викладачам та учням, інший – допомогти освітній галузі в цілому. Google Classroom – це проста у використанні платформа дистанційного навчання, що дозволяє вчителям швидко організувати класну роботу, особливо тим, хто вперше має досвід роботи з формою ДН. Moodle, на відміну від Google Classroom, описаного вище, вимагає більш серйозного підходу та глибших досліджень робочих інструментів.

2.2. Переваги й недоліки дистанційного навчання у школі

В епоху інформаційного суспільства освіта заслуговує на особливу увагу. Швидкий розвиток Інтернет-технологій, розширення мережі доступу до Інтернету, простота використання та постійне оновлення веб-сайтів є рушійною силою дистанційного навчання. Існуючи в мережі, воно стає доступним широкій групі одержувачів із використанням стандартних ІТ-технологій. Матеріали постійно оновлюються, використовуються різноманітні техніки та засоби масової інформації для кращої ілюстрації переданого змісту. Діяльність та етапи викладання в системах електронного навчання засновані на самостійності учнів та застосуванні інтерактивних методів.

Однак успіх електронної освіти залежить не лише від необхідного технічного досвіду її учасників. Як і у більшості методів навчання, онлайн-навчання також має власний набір переваг та недоліків. Раптовий перехід до дистанційного навчання під час пандемії коронавірусу виявив усі його сильні та слабкі сторони, що жваво обговорюються педагогічним співтовариством у наукових публікаціях та в Інтернеті. Аналізування та розуміння цих особливостей допоможе навчальним закладам у створенні стратегій для більш ефективного проведення уроків, забезпечуючи учням та студентам безперебійну навчальну подорож.

Основні переваги дистанційного навчання з точки зору як учнів, так і вчителів можна описати наступним чином:

1. Гнучкість та мобільність – відсутність необхідності ходити до школи, знання здобуваються вдома, на робочому місці. Спочатку дистанційне навчання поширювалась насамперед як освітня можливість для людей, які працюють, живуть далеко від освітніх центрів, молодих матерів чи людей з обмеженими можливостями, зараз це форма навчання, рекомендована для кожної людини.

2. Відсутність територіальних обмежень – можливість взяти участь у міжнародній освіті, організованих школами, університетами чи навчальними центрами, розташованими в будь-якій точці світу (перешкодою тут може бути мова і, на жаль, фінанси). Так само вчитель, перебуваючи за межами країни і не маючи безпосереднього контакту зі студентами, може ефективно проводити заняття. Більше того, подолання просторового бар'єру – це гарна можливість для шкіл залучити широке коло учнів із різних куточків країни та з-за кордону.

3. Можливість індивідуалізації темпу та методів навчання – особливо при викладанні в асинхронному режимі – той, хто навчається, обмежений строками для виконання завдань, але в іншому випадку він

може керувати своїм навчальним процесом будь-яким способом. Електронне навчання також є відповіддю на потреби учнів із різними темпами навчання – учитель має можливість безпосередньо спостерігати за академічною успішністю учня та пристосувати його діяльність до його потреб. Учень має доступ до матеріалів курсу у зручний для нього час та місце, завжди може повернутися до інформації, що міститься в курсі, перевірити набуті знання та постійно контактувати з викладачем (незалежно від часу та місця занять).

4. Розвиток компетентності в галузі ІКТ – дистанційне навчання не тільки сприяє засвоєнню знань, але також дає можливість дізнатися про сучасні технології та запобігає цифровій необізнаності, це також мотивує вчителів поглиблювати свої знання в цій галузі та підвищувати кваліфікацію.

5. Моніторинг прогресу учня – вчителі можуть легко відстежувати успішність своїх учнів за допомогою системи коментування (що сприяє індивідуалізації контактів та концентрації зусиль вчителя на розвитку того чи іншого учня). Правильне використання електронних засобів навчання дозволяє побудувати послідовне та всебічне оцінювання учнів.

6. Розвиток самостійності, креативності, навичок колективної роботи – електронне навчання вимагає від учня певної освітньої самостійності, прояву ініціативи та активності. У той же час ця форма навчання залучає учнів та викладачів до тісної та багатосторонньої співпраці, розвиває здатність до спілкування між членами команди, сприяє обміну інформацією та досвідом з іншими учасниками курсу та підтримує командну роботу. Вчитель має можливість проводити цікаві, інтерактивні та інноваційні дистанційні заняття, залучаючи таким чином учнів до роботи.

7. Можливість швидкої модифікації освітніх ресурсів – кожен ресурс, що використовується в електронному навчанні, повинен постійно оцінюватися та підлягати виправленням та оновленням. Таким чином, процес «старіння» навчальних матеріалів зменшується, будь-які помилки або дефекти легко усуваються, і перш за все – вдосконалюються освітні ресурси з точки зору їх дидактичної корисності.

У той же час, разом із розвитком дистанційної освіти, почали з'являтися і ставати більш відчутними труднощі, пов'язані з цією формою викладання. Правильне визначення недоліків дозволить протидіяти будь-яким порушенням при розробці стратегії її впровадження у навчальний процес. Огляд науково-практичних досліджень допоміг нам виявити та описати такі вади дистанційного навчання:

1. Непрямий, як правило, контакт учасників дидактичного процесу – це пов'язано з більшою ймовірністю порушень спілкування та великими труднощами при поясненні. Електронне навчання зменшує кількість невербальних повідомлень, які є важливим джерелом інформації – як про залучення учнів, їхнє ставлення, емоції чи навіть відсутність розуміння вказівок, а також коментарів вчителя.

2. Труднощі в підтримці постійної активності учасників віддалених занять – відсутність безпосереднього контакту між викладачем та учнем спричинює зниження вартості, знеохочення та самотність останнього. Неправильне планування власної роботи учнями призводить до накопичення стресу, відчуття замкнутості та виникнення кризових ситуацій, які ускладнюють засвоєння та наздоганяння матеріалу. У такій ситуації вчителі також відчують занепокоєння з приводу бездіяльності учня під час занять.

3. Складність у підтримці адекватної мотивації до навчання – у традиційному дидактичному процесі учень зобов'язаний відвідувати

заняття, активно брати в них участь (хоча і не завжди); у класі йому простіше зосередитись на дидактичному змісті та завданнях, ніж у ситуації, коли він виконує завдання самостійно, наприклад, ввечері або у вихідні дні. Тому мотивація до навчання є одним з основних і найскладніших завдань авторів дистанційних курсів та вчителів дистанційної форми навчання.

4. Технологічний бар'єр (здається, частіше розумовий, ніж технічний) – безумовно, все менш і менш значущий, але все ще існує страх учня, що він не має достатніх навичок ІКТ для ефективної участі в дидактичному процесі, що здійснюється з їх використанням. Крім того, вчителі не впевнені, чи достатньо їхніх ІТ та методичних компетенцій для проведення занять за новою формулою. Більше того, навчальні заклади побоюються впровадження електронного навчання через необхідне залучення людських та фінансових ресурсів до обладнання, програмного забезпечення, навчання та підготовки навчальних матеріалів.

5. Необхідність мати технічне та програмне забезпечення для отримання інформації та підключення до мережі. Хоча дистанційне навчання дозволяє усунути витрати, пов'язані з навчанням у класі, воно часто вимагає покриття витрат, пов'язаних із впровадженням платформи, тобто придбанням технічного чи програмного забезпечення. Можливість навчання через Інтернет має багато переваг, але у випадку відмови комп'ютера чи Інтернету це виявляється величезною проблемою – учень не зможе використовувати навчальні матеріали.

6. Проблема перевірки учнів на доброчесність. Вчитель не може перевірити, чи обманює студент, приймаючи, наприклад, підсумкові тести. Тому найкращим рішенням для перевірки знань є збір студентів в одній кімнаті та розв'язування тестів на комп'ютерах у певній кімнаті, необхідність мати Інтернет або доступ до нього у формі швидкого зв'язку. Це, звичайно, пов'язано з витратами учасників.

7. Керування часом екрану. Багато батьків стурбовані безпекою для здоров'я, коли їхні діти проводять стільки годин, дивлячись на екран. Це збільшення часу використання є однією з найбільших проблем та недоліків онлайн-навчання. Іноді у студентів також виникає погана постава та інші фізичні проблеми через перебування згорбленим перед екраном. Хорошим рішенням для цього було б дати учням багато перерв у екрані, щоб освіжити їх розум та їхнє тіло.

У результаті проведеного аналізу було встановлено, що ДН має багато як переваг, так і недоліків. Використання ДН в академічній освіті – це чудова можливість належним чином підготувати молоде покоління до роботи та життя у світовому інформаційному суспільстві. Ця можливість також є викликом для сучасних навчальних закладів. Вони повинні розробити власну модель електронного навчання та постійно модифікувати його форми, щоб не відставати від змін, які відбуваються у навколишньому світі. Підводячи підсумок, ДН є чудовою формою, що доповнює традиційний дидактичний процес, але не замінює його, оскільки, головним недоліком ДН є відсутність соціального контакту між учасниками освітнього процесу. Робота з іншими учнями, участь у загальному освітньому середовищі та тісна співпраця з академічними наставниками все ще є цінною для учнів. Однак, майбутнє дистанційної освіти насамперед залежить від творчого використання та розвитку нових технологій. У міру того, як учні легше та зручніше усвідомлюють потенціал розвитку знань та навичок, потреба в нових матеріалах та презентаційних носіях повинна продовжувати зростати.

2.3. Методи та засоби дистанційного навчання англійської мови у 7-8 класах

Викладання англійської мови на відстані є досить складною задачею, тому вчитель, обираючи методи навчання, повинен враховувати можливості та особливості розвитку учнів 7-8 класів; у цій віковій групі спостерігається інтенсивний когнітивний розвиток та збільшення лінгвістичних та комунікативних компетенцій. Слід також пам'ятати, що методи, які використовуються під час традиційних занять у класі, не завжди спрацьовують під час онлайн-уроків. Незалежно від форми навчання, викладач повинен пам'ятати, що головною метою мовної освіти є ефективність спілкування як усного, так і письмового. Для досягнення цілей навчання вчитель повинен вибрати та застосувати відповідні методи навчання. Нижче ми представляємо вибірку методів, завдяки яким під час дистанційного навчання можна буде досягти конкретних цілей, викладених в основній навчальній програмі.

1. Метод повторення передбачає багаторазове повторення вправи типу тренування, запам'ятовування та закріплення матеріалу, що може бути дуже корисним під час дистанційного навчання. Завдання вчителя полягає в тому, щоб забезпечити учнів стимулами, які змусять дітей повторювати певні фрази спілкування, наприклад, *вчитель задає питання, а обраний студент відповідає на нього і направляє інше питання однокласнику* (таку вправу можна поєднати з обраним додатком, наприклад, Kahoot [32]).

Вчитель: Do you like playing football?

Учень 1: Yes, I do/ No, I don't. Do you like playing hockey?

Учень 2: Yes, I do/ No, I don't.

Вчитель: Have you ever eaten oysters?

Учень 1: Yes, I have/No, I haven't. Have you ever been to Zanzibar?

Учень 2: Yes. I have/No, I haven't.

Завдяки цьому методу учні також працюють над граматичною правильністю, що має велике значення на даному етапі навчання.

2. Метод повної фізичної реакції (TPR – скорочення від англ. Total Physical Response) – це метод викладання іноземної мови, який полягає у навчанні нових слів та фраз за допомогою фізичних рухів та заохочення дитини виконувати дії відповідно до почутої команди.

Використання вчителем TPR методу під час дистанційних занять сприяє уникненню втоми у дітей, яка може бути викликана великою кількістю часу, проведеного перед комп'ютером, смартфоном або планшетом, а також зменшенню стресу, пов'язаного із новою формою навчання. Крім того, метод TPR гарно розвиває навички слухання та розуміння. Варто включати гумористичні елементи у завдання, які позитивно можуть вплинути на мотивацію учнів та зменшити напругу, про яку говорилося раніше. Плануючи працювати за цим методом, учитель може використовувати середовище, яке оточує учнів, наприклад, *попросити їх знайти конкретні предмети вдома: пошукати продукти зеленого кольору на кухні* (усі учні йдуть на кухню свого будинку і шукають щось зелене, а потім показують вибраний предмет перед екраном монітора). Предмети, принесені учнями, стають відправною точкою для наступної вправи.

3. Метод проектування під час якого вчитель дає студентам можливість застосувати набуті знання у практичній діяльності та розвинути соціальні навички. Завдяки цьому методу учні визволяють свою творчу енергію, навчаються самостійно приймати рішення, планують свою роботу, здобувають знання різними способами, висловлюють свої думки, слухають та сприймають думки інших, що є надзвичайно важливим під час віддаленої роботи. Поза тим, учень стає експертом, що позитивно впливає

на його внутрішню мотивацію, а вчитель – його радником. Роль вчителя полягає у відстеженні та виявленні потреб учнів, допомозі в плануванні діяльності та втручанні в роботу дітей лише тоді, коли виникає потреба. Також дуже важливо заохочувати спілкування англійською мовою.

Гарним прикладом дистанційної роботи над проектом є створення міні-кулінарної книги під час обговорення теми «Їжа». Перш ніж учні почнуть працювати, учитель повинен пояснити мету завдання та спосіб його виконання. Вчитель пояснює, як помістити рецепти улюблених страв у віртуальну кулінарну книгу. Для цього він може, наприклад, записати навчальний фільм або описати подальші кроки. Потім учитель ділить учнів на групи, які мають зосередитися на конкретних частинах кулінарної книги: закуски, основні страви, супи, десерти. Працюючи в групах, учні розміщують повідомлення на своїх онлайн-дошках, створених вчителем; фотографії страв, підпишіть їх, надайте список необхідних інгредієнтів та способи приготування вашої улюбленої страви. Під час роботи над проектом учні цих груп повинні співпрацювати, спілкуватися, щоб визначити, наприклад, яку страву вибрати, які інгредієнти для неї знадобляться, які графічні елементи вибрати, які страви вони хочуть покласти на дошку тощо. Кінцевим продуктом співпраці окремих груп буде кулінарна книга, створена на онлайн-дошці, якою учні зможуть поділитися з іншими учнями, вчителями чи батьками.

4. Метод рольової гри сприяє всебічному розвитку учнів та готує їх до використання англійської мови у повсякденних ситуаціях (у магазині, у лікаря, у ресторані). Під час занять учні також розігрують сценки з казок та історій, співають пісні та декламують вірші англійською мовою. Завдяки цій формі навчання вони розвивають свої мовні навички та розширюють свій кругозір стосовно питань, пов'язаних з літературою та культурою англомовних країн. Концентрація вправ на читання, аудіювання та

вивчення коротких текстів активізує природні процеси засвоєння мови в учнів та розвиває здатність до спілкування. Рольові ігри дозволяють працювати з учнями всіх вікових груп та різних рівнем мовних навичок. Вони ідеально підходять як для розминки, так і для перерви під час уроків (Додаток В).

Викладаючи у дистанційному режимі варто використовувати різні методи – вони повинні доповнювати один одного. Вибір методів та прийомів навчання буде залежати від багатьох факторів, включаючи цілі, тривалість занять, зміст викладання та технологічні можливості вчителя та учнів. Відправною точкою для вчителя буде організація роботи та комунікація з учнями. В Інтернеті є безліч практичних інструментів для проведення дистанційних занять. Однак варто вибрати ті, які є простими у використанні для всіх учасників освітнього процесу. Вчитель може використовувати їх як на традиційних заняттях, так і на онлайн-уроках.

- Quizlet – це інструмент навчання для вивчення лексики. Вчитель може створювати власні словникові набори або використовувати ті, що були створені іншими користувачами. В Quizlet також дозволяє працювати в групі [42], (Додаток А.1).

- Wordwall – дозволяє створювати власні інтерактивні матеріали простим та інтуїтивно зрозумілим способом, включаючи тести, вправи на співвіднесення, вправи на упорядкування слів у реченні та кросворди. Вчитель може також редагувати існуючі вправи та адаптувати їх до теми власного уроку та стилю викладання [46], (Додаток А.2).

- Quizizz – це ще один інструмент, який дозволяє вчителю створювати власні вікторини або використовувати або редагувати існуючі, створені іншими користувачами [41], (Додаток А.3).

- Kahoot – це інструмент, який дозволяє створювати власні тестові опитування або, наприклад, вправи на узгодження відповідей, а також

використовувати наявні ресурси. Учні можуть взяти участь у грі за допомогою смартфонів, планшетів (шляхом встановлення програми) або за допомогою комп'ютера [32], (Додаток А.4).

- Edpuzzle – це інструмент для створення інтерактивних фільмів. Вчитель може використовувати широку базу даних фільмів, а потім персоналізувати вибраний фільм, додавши, наприклад, саундтрек або різні типи запитань [30], (Додаток А.5).

- Socrative – за допомогою цього інструмента вчитель може організувати онлайн-голосування, гру або тест, і навіть отримати відгук про розуміння учнями питань уроку [44], (Додаток А.6).

- LearningApps – інструмент для проведення вправ зі студентами або перевірки їх знань. Вчитель може створювати інтерактивні вправи за допомогою шаблонів або використовувати готові вправи, надані іншими користувачами [34], (Додаток А.7).

- Genially – за допомогою цієї платформи вчитель може підготувати навчальні ігри або презентації з інтерактивними елементами [31], (Додаток А.8).

- LyricsTraining – веб-сайт, де учні можуть відпрацьовувати мовні навички, використовуючи тексти улюблених пісень. Учні можуть заповнити прогалини в текстах пісні на чотирьох рівнях складності [35], (Додаток А.9).

Варто також зауважити, що багато з вищезазначених інструментів дозволяють контролювати успішність учнів або перевіряти виконання домашнього завдання, що значно полегшує роботу вчителя.

Результати здійсненого аналізу дозволяють зробити висновок, що завдання вчителя під час дистанційного навчання полягає в тому, щоб створити умови практичного оволодіння мовою для кожного учня, вибрати

такі методи та засоби навчання, які дозволили б усім учасникам освітнього процесу виявити свої творчі здібності, підвищити пізнавальну активність та компетенції, які базуються на самоосвіті та самоорганізації.

ВИСНОВКИ

Проведене дослідження дало можливість сформулювати такі висновки:

1. Узагальненим визначенням поняття дистанційне навчання, на нашу думку, є форма незалежного навчання та здобуття знань, форма організації навчально-виховного процесу, за якою комплекс освітніх послуг надається на відстані за допомогою інформаційного навчального середовища та мультимедійних технологій, що передбачають інтерактивність. Відповідно до цього основними принципами впровадження дистанційного навчання в освітній процес є: адаптивність, гнучкість, інтерактивність та послідовність.

Аналіз наукової літератури з цієї проблематики показав, що дистанційне навчання знаходиться у стані постійної еволюції. Так, упродовж ХХ століття для здійснення методичного забезпечення віддаленої форми навчання використовувались радіо, телебачення та Інтернет. Загалом, за всю свою історію дистанційне навчання пройшло п'ять «поколінь» технологій, включаючи листування, аудіо-, відеотрансляцію, аудіо-, відеотелеконференцію, навчання за допомогою комп'ютера, онлайн-навчання, подкастинг тощо. Відтак, з історичного погляду на розвиток дистанційного навчання впливає потік нових ідей та технологій. Наразі Міністерство освіти і науки України приділяє особливу увагу питанням регулювання та систематизації дистанційного навчання. Однак, незважаючи на низку освітніх заходів, протягом багатьох років в Україні не існує єдиної думки науковців щодо визначення поняття дистанційного навчання. Причинами цього є різні підходи до його

організації у навчальних закладах, відсутність єдиної концепції та стандартів.

2. Втім, протягом останнього часу величезна кількість учнів та викладачів отримала доступ до передових ІКТ, що суттєво змінило засоби їх спілкування та створення, поширення й використання інформації. Головною характеристикою такого навчального середовища є віртуальна реконструкція шкільного простору шляхом введення онлайн-платформ, де учні та вчителі можуть зустрічатися, взаємодіяти та працювати разом. Загалом, дистанційне навчання здійснюється у двох режимах: синхронному, де всі здобувачі освіти одночасно беруть участь у заняттях, та асинхронному, що дає учням свободу взаємодії з матеріалом та викладачем у зручний для них час.

У ході дослідження ми детально проаналізували дві найпопулярніші системи управління навчанням, а саме Google Classroom та Moodle, щоб допомогти навчальним закладам обрати правильну освітню платформу для своєї діяльності за умов дистанційного навчання. Аналіз здійснювався за такими категоріями: простота використання, універсальність, функціональність та недоліки. Результати порівняльного аналізу показали, що обидва претенденти різняться між собою своєю місією: один має на меті допомогти викладачам та учням, інший – допомогти освітній галузі в цілому. Google Classroom – це проста у використанні платформа дистанційного навчання, що дозволяє вчителям швидко організувати освітній процес, особливо тим, хто до цього не мав досвіду роботи з дистанційною формою. Moodle, на відміну від Google Classroom, вимагає більш серйозного підходу та глибших досліджень робочих інструментів.

3. Під час аналізу науково-педагогічної літератури, а також вивчення досвіду практикуючих вчителів було встановлено, що ДН має багато як переваг, так і недоліків. Використання ДН в академічній освіті – це чудова

можливість належним чином підготувати молоде покоління до життя в сучасному інформаційному суспільстві. Але відсутність соціальної взаємодії, участі в загальному освітньому середовищі та тісної співпраці з академічними наставниками не дає йому змогу замінити повністю традиційний дидактичний процес. Майбутнє ДН насамперед залежить від творчого використання та розвитку нових технологій. Таким чином, можливо, що після подальшої адаптації та ознайомлення учнів та викладачів із онлайн-середовищем якість навчального процесу покращиться, а сприйняття нової форми освіти буде більш позитивним.

4. На практичному рівні ми запропонували перелік корисних рекомендацій для вчителів, що мають допомогти їм досягти успіху щодо підвищення якості навчального процесу в онлайн-середовищі. Враховуючи особливості розвитку учнів 7-8 класів, ми представили вибірку актуальних методів, а саме: 1) Метод повторення, який передбачає багаторазове повторення вправи типу тренування, запам'ятовування та закріплення матеріалу, що може бути дуже корисним під час дистанційного навчання. Завдяки цьому методу учні також працюють над граматичною правильністю, що має велике значення на цьому етапі навчання; 2) Метод повної фізичної реакції, який полягає у навчанні нових слів та фраз за допомогою фізичних рухів та заохочення учня виконувати дії відповідно до почутої команди. Використання вчителем цього методу під час дистанційних занять сприяє уникненню втоми у дітей, а також зменшенню стресу, пов'язаного із новою формою навчання; 3) Метод проектування, при якому вчитель дає студентам можливість застосувати набуті знання у практичній діяльності та розвинути їхні соціальні навички. Учні дають вихід своїй творчій енергії, навчаються самостійно приймати рішення, планують роботу, здобувають знання, висловлюють свої думки, слухають та сприймають думки інших, що є надзвичайно важливим під час

віддаленої роботи; 4) Метод рольової гри, що сприяє всебічному розвитку учнів та готує їх до використання англійської мови у повсякденних ситуаціях (у магазині, у лікаря, у ресторані). Завдяки цій формі навчання вони розвивають свої мовні навички та розширюють кругозір. Концентрація уваги на вправи читання, аудіювання та вивчення коротких текстів пришвидшує засвоєння мовних зразків та розвиває здатність до спілкування. Рольові ігри дозволяють працювати з учнями всіх вікових груп та з різним рівнем мовних навичок.

5. Оскільки наше дослідження безпосередньо пов'язано з його практичними результатами: був розроблений і апробований авторський комплект взаємопов'язаних ігор, які допомагають учням ознайомитися з основними симптомами, загальними принципами лікування і профілактикою поширення COVID-19. Апробація ігор відбувалася на позакласному заході з англійської мови у 8 класі з використанням різних інструментів для проведення дистанційних занять. Під час заходу нами було відзначено, що ігри з ентузіазмом сприйняті більшістю учнів, за рахунок чого підвищилася їх залученість в активну комунікацію іноземною мовою і стався вихід зі стану пасивних слухачів. Організація комунікативної взаємодії у формі гри стимулювала творчий потенціал учнів і дозволила зняти психологічні бар'єри. Звернення до актуальної теми, яка є цікавою для всіх учасників, наближує комунікативну ситуацію до дійсності та забезпечує високий рівень засвоєння мовного матеріалу.

Також нами була створена і впроваджена в навчальний процес система вправ з англійської мови, в основі яких лежить поєднання методів та засобів дистанційного навчання. Використання онлайн-платформ розкриває величезні можливості комп'ютера як засобу навчання. Платформи дозволяють тренувати різні види мовленнєвої діяльності, допомагають усвідомити мовні явища, сформувані лінгвістичні здібності,

створювати комунікативні ситуації, автоматизувати мовні дії, а також забезпечують реалізацію індивідуального підходу й інтенсифікацію самостійної роботи учня.

Запропоновані варіанти ігор та розробка вправ, адаптованих до рівня і потреб учнів 7-8 класів, можуть бути застосовані на уроках під час дистанційного навчання, що дозволяє говорити про успішне виконання поставлених перед нами завдань.

СПИСОК ВИКОРИСТАНИХ ДЖЕРЕЛ

1. Андреев А. А., Солдаткин В. И. Дистанционное обучение: сущность, технология, организация. навч. посіб. М. : МЭСИ, 1999. 196 с.
2. Гуржій А. М., Лапінський В. В., Карташова Л. А. Електронні освітні ресурси як суспільне явище. *Сучасні інформаційні технології та інноваційні методики навчання в підготовці фахівців: методологія, теорія, досвід, проблеми*. Київ, 2016. Вип. 44. С. 14-20.
3. Дистанційне навчання у Великій Британії. URL: <https://www.stud24.ru/pedagogy/distancjne-navchannya-u-velikj-britan/510287-2153440-page1.html> (дата звернення: 07.04.2021).
4. Долинський Є. В. Формування комунікативної компетентності майбутніх перекладачів з використанням технологій дистанційного навчання : дис. ... канд. пед. наук : 13.00.04. Хмельницький, 2012. 280 с.
5. Дятленко С. М. Нововведення в освітньому процесі на 2020 рік. URL: <https://inrespublica.org.ua/novyny/novovvedennya-v-osvitnomu-protsesi-na-2020-rik.html> (дата звернення: 09.04.2021).
6. Жевакіна Н. В. З історії дистанційної освіти. Вісн. Львів. нац. ун-ту імені Івана Франка. 2003. № 17. С. 135-141.
7. Історія становлення ДО в Україні. URL: <http://masters.donntu.org/2007/ggeo/kulinchenko/library/book7.htm> (дата звернення: 07.04.2021).
8. Карпенко М. М. Розвиток дистанційного навчання як відповідь на сучасні виклики для України. Стратегічні пріоритети. 2014. № 4 (33). С. 102-105.

9. Квінслендський університет. Історія університету. URL: https://uk.vvikipedla.com/wiki/University_of_Queensland#Foundation_of_the_university (дата звернення: 07.04.2021).
10. Клокар Н. І. Методологічні основи запровадження дистанційного навчання в системі підвищення кваліфікації. Шлях освіти. 2007. №4 (46). С. 38-41.
11. Концепція розвитку дистанційної освіти в Україні від 20.12.2000 URL: <http://uiite.kpi.ua/2019/06/03/1598/> (дата звернення: 07.04.2021).
12. Круглов В. Онлайн-освіта дарує свободу й мобільність URL: <https://osvita.ua/blogs/73340/> (дата звернення: 07.04.2021).
13. Кухаренко В. М., Биков В. Ю., Сиротенко Н. Г., Рибалко О. В., Богачков Ю. М. Технологія створення дистанційного курсу : навч. посіб. Київ : Міленіум, 2008. 324 с.
14. Кухаренко В. М., Бондаренко В. В. Екстрене дистанційне навчання в Україні : колективна монографія. Харків : Міська друкарня, 2020. 409 с.
15. Лотоцька А. В., Пасічник О. Г. Організація дистанційного навчання в школі: методичні рекомендації : навч. посіб. : Смарт освіта, 2020. 70 с.
16. Мойсеєнко С. М. Використання елементів дистанційного навчання для формування іншомовної компетенції майбутніх інженерів / С. М. Мойсеєнко // *Мови професійної комунікації: лінгвокультурний, когнітивно-дискурсивний, перекладознавчий та методичний аспекти* : матер. II-ї міжнар. наук. конф., м. Київ, 16 квіт. 2015 р., НТУУ «КПІ». 162с.
17. Огієнко О. І. Дистанційна педагогічна освіта: зарубіжний та вітчизняний досвід : навч.-метод. посіб. 2012. 75 с.

18. Пилаєва Т. Історія розвитку дистанційної освіти в світі. Наукові записки. 2016. № 147. С. 114-118.

19. Положення про дистанційне навчання : наказ Міністерства освіти і науки від 25.04.2013 р. № 466. Дата оновлення: 16.10.2020. URL: <https://zakon.rada.gov.ua/laws/show/z0703-13#Text> (дата звернення: 07.04.2021).

20. Поштова марка. URL: <https://uk.wikipedia.org/wiki/%D0%9F%D0%BE%D1%88%D1%82%D0%BE%D0%B2%D0%B0%D0%BC%D0%B0%D1%80%D0%BA%D0%B0> (дата звернення: 07.04.2021).

21. Про вищу освіту : Закон України від 27.02.2018 р. № 2300-VIII. Дата оновлення: 26.02.2021. URL: <https://zakon.rada.gov.ua/laws/show/1556-18#Text> (дата звернення: 07.04.2021).

22. Про програму розвитку системи дистанційного навчання на 2004-2006 роки : постанова від 23.09.2003 № 1494. URL: <https://zakon.rada.gov.ua/laws/show/1494-2003-%D0%BF#Text> (дата звернення: 07.04.2021).

23. Ставицька В. І. Інформаційно-комунікаційні технології в освіті / В. І. Ставицька // матер. наук. конф., НТУУ «КПІ», 2012. URL: <http://confesp.fl.kpi.ua/node/1103> (дата звернення: 09.04.2021).

24. Стефаненко П. В. Теоретичні і методичні засади дистанційного навчання у вищій школі : дис. ... д-ра пед. наук : 13.00.04. Київ, 2002. 492 с.

25. Сушенцева Л. Л. Професійна мобільність як умова професійного становлення особистості в сучасному соціокультурному просторі. *Теоретико-методологічні проблеми підготовки фахівців у системі неперервної освіти*. Львів, 2016. Вип. 44. С. 95-100.

26. Федорук П. І. Адаптивна система дистанційного навчання та контролю знань на базі інтелектуальних Інтернет-технологій: автореф. дис. ... д-ра техн. наук : 05.13.06. Київ, 2009. 37 с.
27. Федорук П. І. Система дистанційного навчання та контролю знань на базі Internet-технологій (на прикладі медичних вузів) : дис. ... канд. техн. наук : 01.05.03. Київ, 2001. 219 с.
28. Хуторской А. В. Эвристическое обучение : в 5. М. : Эйдос, 2012. Т.4. : Интернет и телекоммуникации. 204 с.
29. Щербак О. І. Теоретичні та методичні засади сучасних підходів до практики оцінювання навчальних досягнень. *Сучасні інформаційні технології та інноваційні методики навчання в підготовці фахівців: методологія, теорія, досвід, проблеми*. Київ, 2016. Вип. 44. С. 72-77.
30. Edpuzzle. URL: <https://edpuzzle.com> (дата звернення: 08.04.2021).
31. Genially. URL: <https://www.genial.ly> (дата звернення: 08.04.2021).
32. Kahoot. URL: <https://kahoot.it> (дата звернення: 08.04.2021).
33. Keegan D. Theoretical Principles of Distance Education. *British Journal of Educational Studies* Volume. London, 1993. 249 p. URL: <https://www.scribd.com/document/405988213/Desmond-Keegan-Theoretical-Principles-of-Distance-Education-Routlege-Studies-in-Distance-Education-pdf> (дата звернення: 08.04.2021).
34. LearningApps. URL: <https://learningapps.org> (дата звернення: 08.04.2021).
35. LyricsTraining. URL: <https://lyricstraining.com> (дата звернення: 08.04.2021).
36. Moore M. Theory of Transactional Distance. *Theoretical Principles of Distance Education*. Routledge, 1997. P. 22-38.

37. Mugridge I. Distance education and the teaching of science. *Impact of Science on Society*. 1991. № 41(4). P. 313-320.
38. Open University. URL: https://en.wikipedia.org/wiki/Open_University (дата звернення: 07.04.2021).
39. Peters O. Distance Education in Transition. *Developments and Issues*. 2010. №5. 286 p.
40. Phipps R., Merisotis, J. What's the Difference? A review of contemporary research on the effectiveness of distance learning in higher education. Washington, 1999. 49 p. URL: <https://files.eric.ed.gov/fulltext/ED429524.pdf> (дата звернення: 08.04.2021).
41. Quizizz. URL: <https://quizizz.com> (дата звернення: 08.04.2021).
42. Quizlet. URL: <https://quizlet.com/ru> (дата звернення: 08.04.2021).
43. Roblyer M. D., Edwards J. Integrating educational technology into teaching. Upper Saddle River, NJ : Merrill, 2000. 347 p.
44. Socrative. URL: <https://www.socrative.com> (дата звернення: 08.04.2021).
45. Sumner, Jennifer. Serving the System: A Critical History of Distance Education. Towson University. The Open University. 2000. № 3. P. 267-258.
46. Wordwall. URL: <https://wordwall.net/ru> (дата звернення: 08.04.2021).

Додаток А. Практичні інструменти для проведення дистанційних занять.

Додаток А.1. Quizlet.

Law and Order

Карточки
Заучивання
Письмо
Правописання
Тест
Подбор
Гравитация
Live

suspect

Термины в модуле (6)

Term	Meaning	Actions
suspect	підозрюваний	★ ⌂ /
thief	злочин	★ ⌂ /
footprint	слід	★ ⌂ /
witness	свідок	★ ⌂ /
fingerprint	відбиток пальця	★ ⌂ /
investigation	розслідування	★ ⌂ /

Додаток А.2. Платформа Wordwall.

Відповідники
Перетягніть усі ключові слова до їх визначень.

Вікторина
Серія запитань з кількома варіантами відповіді. Торкніться правильної відповіді, щоб продовжити.

Випадкові карти
Роздавайте карти з перетасованої колоди.

Випадкове колесо
Крутіть колесо, щоб побачити, який елемент з'явиться наступним.

Відкрийте вікно
Торкніться кожного вікна по черзі, щоб відкрити його і побачити елементи, що знаходяться всередині.

Відповідники
Напишіть на відповідні варіанти, щоб використати їх. Повторюйте, поки всі варіанти не будуть використані.

Анаграма
Перетягніть літери в правильне положення, щоб розшифрувати слово або фразу.

Сортування за групами
Перетягніть кожний з елементів у правильну групу.

Відсутнє слово
Вправа, у якій необхідно перетягувати слова на місце пробілів у тексті.

Наведіть порядок
Перетягніть слова, розмістивши їх у реченні у правильному порядку.

Діаграма з мітками
Перетягуйте шпильки у правильне місце на зображенні.

Пошук слів
Слова приховані у сітці з літерами. Знайдіть їх якомога швидше.

Відповідні пари
Торкніться пари плиток одночасно, щоб виявити, чи вони одна одній відповідають.

Кросворд
Використовуйте підказки, щоб розгадати кросворд. Торкніться слова та введіть відповідь.

Правильно, неправильно
Елементи пролітають на швидкості мимо вас. Перевірте, скільки з них ви зможете відгадати до того, як вийде час.

Додаток А.3. Платформа Quizizz.

1/25 Streak 0

I can't find my book. Someone has ... it!

1 taking 2 taked 3 taken 4 took 5 takes

Додаток А.4. Платформа Kahoot.

He wrote tragedies, comedies, romantic stories and stories about historical figures.
Who is he?

8

Skip
Answers

▲ W. Shakespeare

◆ L. Carroll

● D. Defoe

■ A. Christie

Додаток А.5. Платформа Edpuzzle.

Copy link

MULTIPLE CHOICE QUESTION

What is this famous place?

The Colosseum

Machu Picchu

Great Wall of China

Rewatch Skip Submit

Активация Windows

Додаток А.6. Платформа Socrative.

H6BE2CE Олександріна

LAUNCH QUIZZES ROOMS REPORTS RESULTS

Quiz Space Race Exit Ticket

QUICK QUESTION

MC TF SA

Multiple Choice True / False Short Answer

Активация Windows
Чтобы активировать Windows, перейдите в раздел "Параметры".

Додаток А.7. Платформа. LearningApps.

Perfect Tense (Active)

have/has + -ed (IIIk) Had + -ed (IIIk) had + -ed (IIIk) had not + -ed (IIIk) have not/has not + -ed (IIIk)

Назва граматичного часу	Стверджувальне речення	Заперечне речення	Питальне речення
Past Perfect			
Present Perfect			
Future Perfect			

Активаци...

Present Simple / Present Continuous

1 / 12

Tom occasionally ... football on Sunday.

played is playing

play plays

Grammer exercises

Last summer my relatives ... a rest at the seaside

I ... this text yet

watched Mrs Brown ... TV yesterday

had have not read

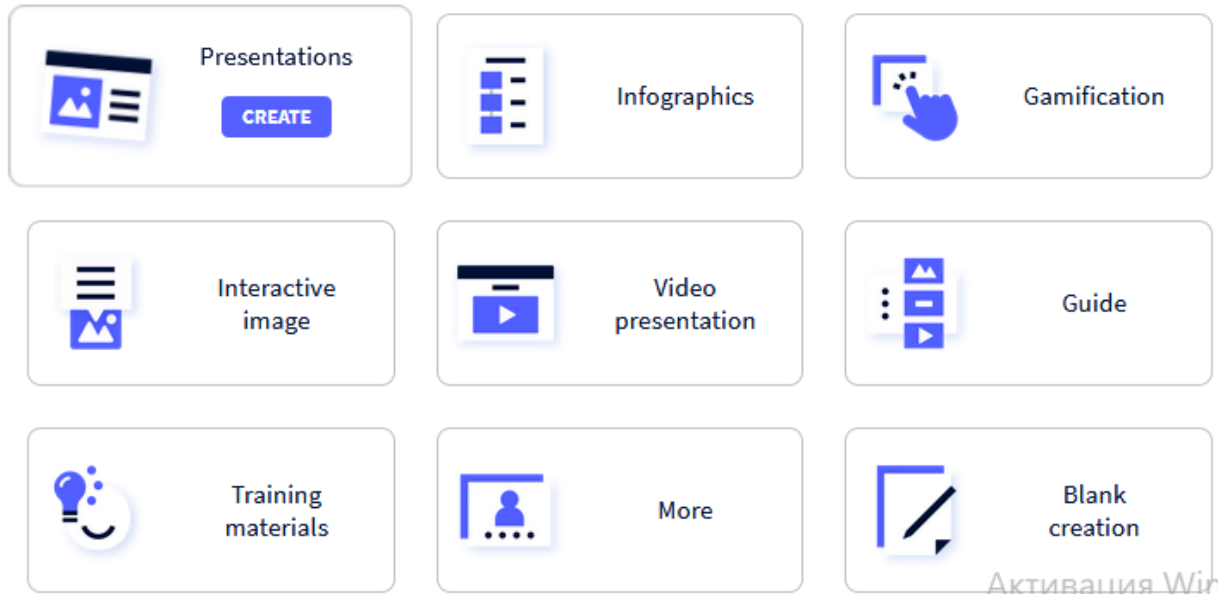
will write are looking

Dan ... a composition tommorow

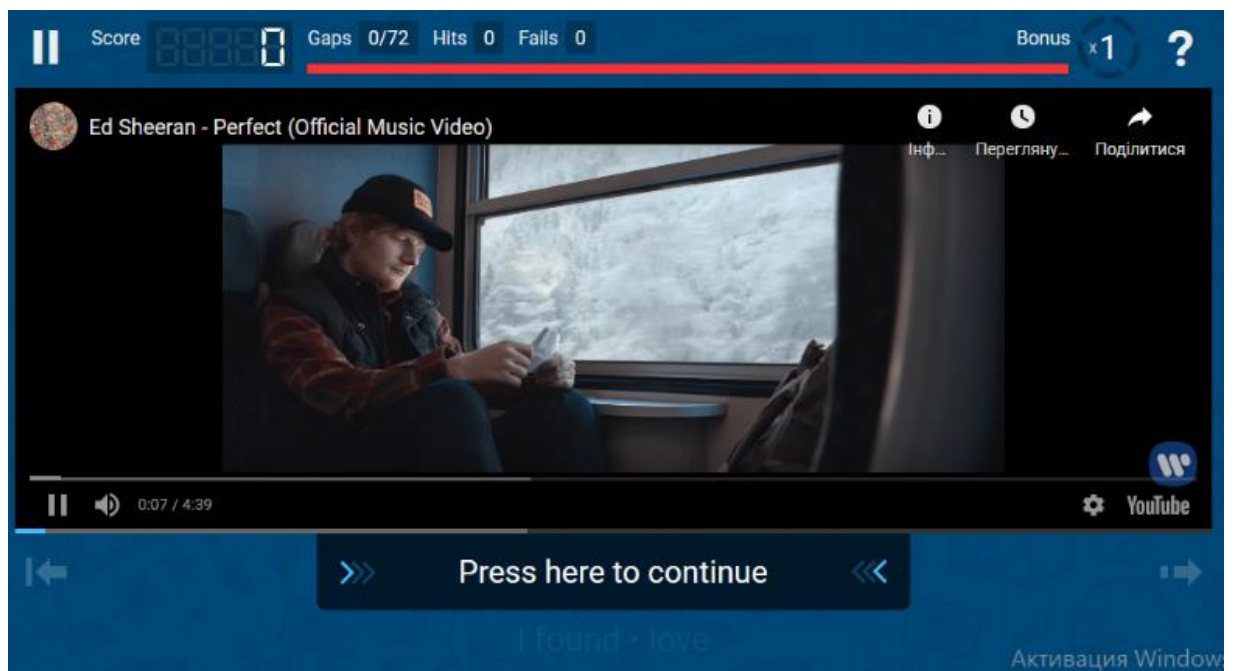
The children ... through the stamp collection no

Активаци
Щоб актив...

Додаток А.8. Платформа Genially.

Додаток А.9. Платформа LyricsTraining.

Додаток Б. Розробка уроку з англійської мови для учнів 7-8 класів під час дистанційного навчання.

Тема уроку: In search of monsters

Цілі уроку:

- навчальна: формувати та розвивати комунікативні уміння учнів, уміння сприймати на слух та розуміти короткі повідомлення; поглибити і розширити знання за темою; активізувати вивчену лексику;
- розвиваюча: розвивати мовні, пізнавальні здібності, готовність до спілкування, розвинути логічне мислення та комп'ютерні навички;
- виховна: виховувати культуру спілкування, цілеспрямованість, інтерес до вивчення іноземної мови.

Обладнання: інтерактивний підручник, мобільний додаток Kahoot, платформа LiveWorksheets.

Хід уроку

I. Підготовка до сприйняття іншомовного мовлення

1. Організаційний момент

Good morning! In the previous lesson, you read a rather interesting text about monster hunting and cryptology. Now look at the monsters in the pictures and say Which creature looks like a dinosaur/has a long neck? (Б.1, Б.2)

The screenshot shows an interactive English textbook page. At the top left, it says '4b Strange creatures'. Below this, there is a task: '2 Read the title of the text and the first sentence of each paragraph. Who do you think Loren Coleman is and what does he do?'. To the left of the text is an image showing a Bigfoot and a Loch Ness Monster. To the right is a text box titled 'In Search of Monsters' with the following content:

Outside the International Cryptozoology Museum, an eight-foot, replica Bigfoot stands guard. Glancing around the two rooms, visitors see plaster casts of Bigfoot and Yeti footprints, hair samples and a life-size model of a coelacanth*. Most of the 2,300 specimens of the weird and wonderful that can be found here come from the personal collection of Loren Coleman, the museum's owner and the world's leading cryptozoologist.

Loren first became fascinated by the study of cryptids or 'hidden animals' as a twelve-year-old after seeing a documentary on Yetis, but his teacher told him that it was all just nonsense. Unconvinced, he set about finding all there was to know about legendary beasts such as yetis, lake monsters, giant snakes and chupacabras. His interest led to a lifelong passion for monster-hunting and cryptozoology. To date, he has written over 30 books and has spent countless hours travelling and camping out all over the American continent and abroad, interviewing witnesses and examining possible evidence of cryptids' existence such as footprints, hair samples, scratches, audio tapes of screeches and videos and photos.

Not surprisingly, Loren is often the first person TV producers turn to when they want an expert on the unexplained. He holds a BA in Zoology and Anthropology.

At the bottom of the page, there are several navigation icons: a home button, a back button, a forward button, a search button, and a refresh button.

рис. Б.1

4b Strange creatures

Reading & Vocabulary

1 Look at the monsters in the pictures. Which creature:

looks like a dinosaur?

The Loch Ness Monster looks like a dinosaur.

has a long neck?

is a large hairy ape-like creature?

Tell your partner.

Bigfoot

Loch Ness Monster

рис. Б.2

2. Оголошення теми

As you might have guessed, we will continue to talk about the paranormal and strange phenomena.

II. Основна частина уроку

And the first task will be to watch a video about the inexplicable mysticism of our world and mark true and false statements on the Kahoot mobile app. I left the list of these statements in the chat. Read it to yourself first. Ready? Listen carefully (Б.3, Б.4).

4b Strange creatures

Unexplained
Mysteries
of the World

Video

Question

Think

рис. Б.3

Mark the statements T (true) or F (false).

1. Nobody is sure if Atlantis is really existed. **T**, 0:25.
2. Stonehenge was erected more than three thousand years ago. **F**, 0:38.
3. Archaeologists are still trying to figure out why the pyramids were built. **F**, 1:01.
4. All Bigfoot sighting have been only footprints. **F**, 2:03.
5. Many people believe that the Loch Ness monster is a type of dinosaur. **T**, 2:23.

1. Nobody is sure if Atlantis is really existed.

20

◆ True

▲ False

Активация Windows
Чтобы активировать Windows, перейдите в раздел "Параметры".

2. Stonehenge was erected more than three thousand years ago.

17

◆ True

▲ False

Активация Windows
Чтобы активировать Windows, перейдите в раздел "Параметры".

3. Archaeologists are still trying to figure out why the pyramids were built.

20

◆ True

▲ False

Активация Windows
Чтобы активировать Windows, перейдите в раздел "Параметры".

4. All Bigfoot sightings have been only footprints.

19

◆ True

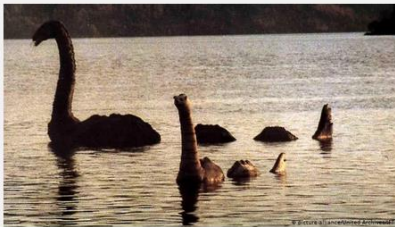
▲ False

Активация Windows
Чтобы активировать Windows, перейдите в раздел "Параметры".

5. Many people believe that the Loch Ness monster is a type of dinosaur.

18

◆ True

▲ False

Активация Windows
Чтобы активировать Windows, перейдите в раздел "Параметры".

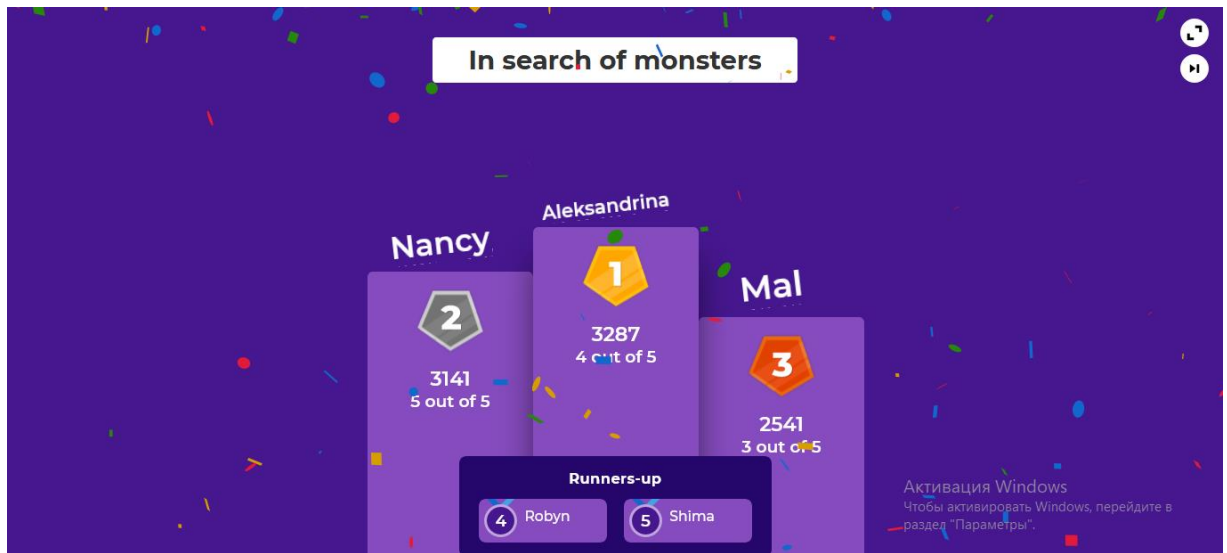

рис. Б.4

Questions. Which mystery do you find most interesting? Which story struck you the most? Let's first list all the mystical stories that were discussed in this video. Who can remember and name? Which phenomenon impressed the most? (Б.5)

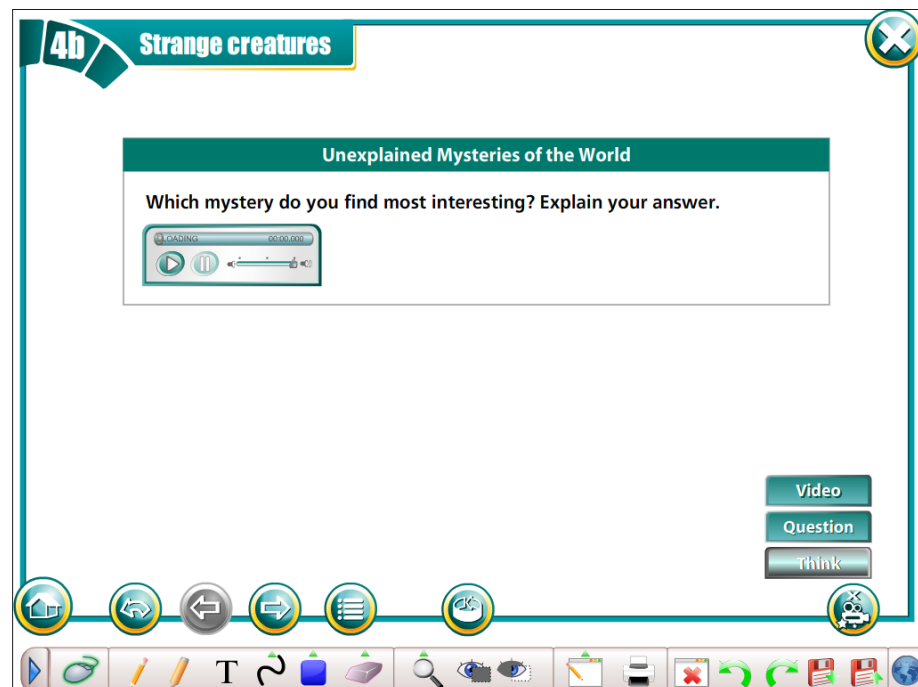

рис. Б.5

Let's take a look at the **exercise 3** and recall the key points of the text you have read. Your task will be to read the question and choose the correct answer to it (Б.6).

1. Most of the exhibits at the museum

30

▲ are replicas

◆ were donated

● are made plaster cast

■ belong to Loren

Активация Windows
 Чтобы активировать Windows, перейдите в раздел "Параметры".

2. What inspired Loren to study cryptids?

30

▲ The books he read on Cryptozoology.

◆ A film he saw as a young boy.

● His teacher's encouragement.

■ His travels and camping trips.

Активация Windows
 Чтобы активировать Windows, перейдите в раздел "Параметры".

3. Loren is popular with TV producers because he

30

▲ is well-liked by audiences.

◆ has lots of evidence that cryptids exist.

● demands proof and isn't easily convinced.

■ gets excited by cryptids.

Активация Windows
 Чтобы активировать Windows, перейдите в раздел "Параметры".

4. What does Loren say motivates him most to continue searching?

30

▲ his scepticism

◆ uncertainty

● people's accounts

■ hard evidence

Активация Windows
Чтобы активировать Windows, перейдите в раздел "Параметры".

5. He believes the Patterson-Grimlin footage

30

▲ appeared to show a real creature.

◆ drew attention because of the costume.

● was a clever trick.

■ should be more famous.

Активация Windows
Чтобы активировать Windows, перейдите в раздел "Параметры".

6. The writer uses the highlighted phrase in the text to show that

30

So why hasn't anyone found a real Bigfoot yet? Well, Loren points out that, until 150 years ago, it was believed by most in the western world that mountain gorillas didn't exist and before that the giant panda was **virtually unknown**. Tales of sightings were **taken with a pinch of salt**; they were thought to be legends told by native tribes. Respected scientists had to change their opinions, though, when

▲ people believed in the reports about pandas and gorillas.

◆ scientists often change their minds.

● stories about hidden animals come from tribal legends.

■ the western world knows **little about hidden animals**.

Активация Windows
Чтобы активировать Windows, перейдите в раздел "Параметры".

7. What does 'this' in line 39 refer to?

60

native tribes. Respected scientists had to change their opinions, though, when these creatures were found high up in the mountains and deep in the forests. Similarly, the coelacanth is a huge 1.5-metre-long fish that was thought to have become extinct about 65 million years ago until it was rediscovered in 1938. But no one had mentioned **this** to islanders in the Indian Ocean, who had been happily eating it for ages! So if a fish from prehistoric times is still swimming around, why

▲ the discovery of species

◆ that the islanders had been eating a certain fish

● that a species was thought to be extinct

■ that a species had been extinct for millions of years

8. In the last paragraph, Loren suggests that he

60

Cryptozoology is definitely Loren's life, but has he ever seen a cryptid himself? He admits that one dark night on the way home, he glimpsed a large panther-like creature, but he's **reluctant** to call it a cryptid. "Western science decides if animals exist or don't exist," he says. Loren isn't trying to prove anything to the world, he just wants to find out the truth.

▲ doesn't respect western science.

◆ believes people should be more open-minded.

● accepts that cryptids may not exist.

■ is certain he has seen a cryptid.

рис. Б.6

Let's proceed **to the next exercise** where you need to match the words (Б.7).

4 Match the words in bold in the text to their meanings: **CHECK**

replica

glancing

leading

evidence

valued

inhabit

virtually

settlements

reluctant

• proof =

• top =

• live in =

• respected =

• colonies =

• looking =

• almost =

• unwilling =

• model =

рис. Б.7

Let's do **one more exercise** related to this text. Look at **exercise 7**. We need to name each paragraph based on the content in it. Skim through this paragraph. What can you say about him? (Б.8)

4b Strange creatures

Speaking & Writing

7 Find the main idea in each paragraph. Use them to write a summary of the text in your own words. Tell the class.

PAUSED 00:12 / 01:16

Bigfoot

Loch Ness Monster

SHOW TEXT

рис. Б.8

In order to consolidate the vocabulary that we learned in the previous part of the lesson, I suggest that everyone follow the link that I just sent to our chat and do the exercise on their own for assessment (Б.9).

In search of monsters
ID: 3-nr132693nj

Add to my workbooks (0) Add to Google Classroom Add to Microsoft Teams Edit Remove

Link to this worksheet: <https://www.liveworksheets.com/3-nr132693nj> Copy Custom link Share through Whatsapp

LIVEWORKSHEETS

1 ★ Fill in: *hair samples, specimen, life-size, countless, mobility, native.*

- Using a needle, scientists took a blood from the creature to study.
- There have been sightings of Bigfoot over the years.
- Some tribes of Central America believe in a monster called 'El Chupacabra'.
- Researchers found of an unknown creature in a cave.
- The museum has got a model of a dinosaur.
- Scientists believe that Bigfoot moves like an ape with limited

2 ★ Choose the correct word.

- Dinosaurs have been **extinct/unknown** for a long time.
- The monster let out a terrible **scratch/screech**.
- Before starting the experiment, the scientist **glanced/gazed** at her watch.
- The forest felt eerie as the hunter **peered/glared** into the darkness.
- She **peeped/stared** through the keyhole and thought she saw a ghost!
- Ben **gazed/stared** through his telescope at the stars in the sky.
- As the hunter approached the animal, the angry beast **glared/glanced** at him.
- He caught a **glimpse/glance** of something strange in the woods.

рис. Б.9

III. Заключна частина

1. Запитання. Підведення підсумків уроку.

What interesting information have you got from this lesson?

What was the most interesting/dull moment for you?

What seemed strange?

Who is the most active?

2. Виставлення і коментування оцінок. Прощання.

Thank you for being active today. Have a good weekend. Bye.

Додаток В. Авторський комплект ігор для застосування на уроках англійської мови у 7-8 класах.

Гра № 1 “The other way round” – «Текст навпаки».

Ця гра націлена на ознайомлення учнів з проблемою поширення смертельно небезпечної коронавірусної інфекції (COVID-19) в цікавому форматі. Натомість звичайної готової статті з досліджуваної теми вчителю необхідно заздалегідь підготувати невеликий текст про коронавірус англійською мовою, який буде відповідати мовному рівню всіх учнів. Цей текст потрібно переписати навпаки, починаючи з останнього слова, дотримуючись знаків пунктуації. Приклад: *animals in diseases cause that viruses of family A are Coronaviruses*. Мета гри – удосконалення навичок аудіювання. На уроці вчитель читає отриманий текст спочатку в повільному темпі, а потім ще раз, але трохи швидше. Завдання учнів полягає в тому, щоб відновити текст зі слуху і записати власні версії. Далі учні один за одним зачитують свої розповіді. Після цього вчитель знайомить учнів з першоджерелом. Переможцем гри стає той учень, чия розповідь виявиться найближчою до оригіналу за інших.

Гра № 2 “What's the matter with you?” – «Що з тобою?».

Наступна гра передбачає ознайомлення учнів з проявами зараження коронавірусної інфекцією. Для проведення цієї гри в дистанційному режимі можна використовувати мультимедійну презентацію або будь-який інший зручний формат та віртуальні картки, завчасно розроблені вчителем на сайті Wordwall. Мета гри – відпрацювання питань різного типу. На уроці учень вибирає картку, читає про себе зміст, а потім зображує пацієнта, у якого пропав голос. Ігрове завдання – пояснити іншим учням свій симптом за допомогою міміки і жестів. Учні по черзі висувують свої гіпотези типу: *Do you have a fever? You have got continuous dry cough, do not you?* і т.п.

Той, хто вгадає симптом, вибирає наступну картку. Гра продовжується до тих пір, поки всі симптоми не будуть показані.

Гра № 3 “If you're ill” – «Якщо ти захворів».

Коронавірусна інфекція несе серйозну, а нерідко і смертельну загрозу людству, оскільки у світі наразі не існує ні перевірених часом вакцин, ні противірусних препаратів для лікування інфікованих людей. Однак вже зараз відомий комплекс заходів, здатних істотно полегшити стан хворих. Для проведення гри учні діляться на групи по 4-5 чоловік. Кожна з міні-груп являє собою медиків будь-якої країни: Китай, США, Україна, Великобританія і т.д. Завдання учнів – колективно запропонувати варіанти лікування з використанням модальних дієслів *should, must, have to, ought to, be to* і ін. Під час проведення уроку в дистанційному форматі можуть бути створені окремі кімнати відеоконференцій на кожную міні-групу для обговорення учасниками ігрової задачі. Після закінчення часу, відведеного вчителем на виконання завдання, команди «медиків» зачитують отримані варіанти і шляхом обговорення колективно складають схему лікування на онлайн-дошці.

Гра № 4 “Keep healthy!” – «Залишайся здоровим!».

Крім знань про те, як відбувається зараження коронавірусною інфекцією, незайвим буде познайомити учнів з профілактичними заходами, покликаними запобігти або стримати масове інфікування. Ми пропонуємо використовувати для цієї мети незвичайний варіант популярної гри «Бінго!». Для проведення гри необхідно підготувати картки з ігровим полем у вигляді віртуальної таблиці для кожного учня або групи учнів, а також набір карток зі списком профілактичних рекомендацій для вчителя. Метою даної гри є актуалізація отриманих знань на рідній мові, придбання нових, а також закріплення лексичного матеріалу по темі, що вивчається. На початку гри учні або групи учнів заповнюють клітинки свого поля

різними порадами про те, що може зробити людина для того, щоб максимально убезпечити себе і своїх рідних від можливого зараження. Наприклад: *Wash your hands with soap and water. Distance yourself from other people.* Після цього вчитель по одній зачитує рекомендації, а учні шукають їх у себе в ігрових полях. Якщо рекомендація збігається, то учень закреслює її у відповідному полі, таким чином поступово «вбиваючи» вірус. Перший учень або група учнів, яка закреслить всі поля, голосно вимовляє слово “Safe!” і оголошується переможцем.

Гра № 5 “Self-isolation: pros and cons” – «Самоізоляція: за і проти».

Ця гра передбачає проведення навчальної дискусії, де учням пропонується висловити свою думку про позитивні і негативні наслідки самоізоляції. Брати участь в дискусії можна як індивідуально, так і групою, тому клас може бути заздалегідь поділений, наприклад, на захисників режиму самоізоляції і його супротивників. Наприкінці гри капітани команд записують оголошені аргументи на онлайн-дошці. Як і в багатьох завданнях подібного типу форма висловлювання другорядна щодо змісту, тому ми рекомендуємо фокусувати увагу учнів в першу чергу на змісті і швидкості мови, вносячи коригування щодо правильності висловлювань тільки тоді, коли це необхідно.